

Mlaš tednik

KROJ

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

3. leto / številka 34

V Celovcu, dne 22. avgusta 1951

Cena 70 grošev

Vašo spalnico kupite v naj-
večji avstrijski specialni
tovarni pohištva

AVE MÜBEL

Zaloga v Celovcu - Klagenfurt
Getreidegasse 1

Beljak - Villach, Moritzgasse
(nasproti Park hotela)

Evropa se obnavlja

Zmagovalci in premaganci so si stali 8. maja 1945 nasproti. Kakor često v zgodovini, pa tudi tokrat zmagovalci niso bili edini o ureditvi povojne Evrope in pričela je nova tekma za novo obračunavanje. Zapad in Vzhod sta danes tekmeča v oboroževanju in tretji v tem me-težu se zopet pojavlja, to je nemška vojaška mašina (tertius gaudet = tretji se smeje, pravi Latinec). Do gotove mere izgleda in je tudi res, da nemška vojna mašina zopet dviga glavo ob tem sporu med Zapadom in Vzhodom.

Zadnje tedne smo brali razna poročila, da so se sestali v raznih mestih Zapadne Nemčije predstavniki bivše nemške ar-made, generali, da zberejo okoli sebe svo-je bivše podložnike v vojnih pohodih, da jih povežejo v organizacije in stavijo pri tej priliki tudi že svoje politične zahteve. Obnovitev je veljala predvsem vojaškim enotam iz druge svetovne vojne, ki je v Hitlerjevem duhu poneslo nemško zastop-stvo na Atlantik, na Kavkaz, na severni tečaj, v Egipt in drugam. To priliko so nemški generali zopet porabili, da zahte-vaajo svobodo svojih, še zaprtih sovrstni-kov, da odklonijo in zanikajo vse, kar se je med vojno zgodilo in tako operajo ali poskušajo oprati svojo vojaško suktnjo.

Gospodje generali pa se niti z eno be-sedo niso spomnili onih svojih sovrstni-kov, ki so 20. julija 1944 poskusili na-praviti konec svetovni moriji in tako skrajšati čas svetovne prizkušnje in goto-vo tudi svojemu narodu zmanjšati od-govornost za početje zadnjega leta. Brez dvoma imajo tudi generali 20. julija v Nemčiji znatno število pristašev. Kdaj bodo ti prišli do besede?

Pri vseh mogočih političnih in orga-nizacijskih zahtevah pa Evropa ni slišala nobene besede obsodbe zločinov, ki so se godili širom Evrope tekom Hitlerjeve vojne, ki so jo vodili taisti generali v imenu svojega „Führerja“. Ni bilo be-sede obsodbe o grozodejstvih v koncen-tracijskih taboriščih, ni bilo besede ob-sodbe o zločinih nad vojnimi ujetniki, predvsem ruskimi, čemur smo ja bili med vojno vsi priča. Nočemo in tudi ne mo-remo tajiti, da je povojna Evropa videla in doživela nadaljevanje in deloma stop-njevanja takega postopanja in zverinske-ga divjanja, dejstvo pa drži, da je Hitler v svojem vojnem pohodu dajal za vse to najboljše vzglede.

Vse inozemsko časopisje je z veliko za-skrbljenostjo beležilo ta nemški pojav in vzporedno s tem pojavom zahtevo zapa-dno nemške vlade po znižanju zasedbe-nih stroškov. In upravičeno je to časo-pisje prikazovalo, koliko so plačevale po Nemcih zasedene male in velike evrop-ske države zasedbenih dajatev in koliko so morali evropski narodi v prisilnem delu doprinašati k nemški vojni mašini.

Pojav nemških generalov v javnosti in tudi že v politiki pomeni v Evropi go-tovo nov položaj in razumemo zaskrb-ljenost tako Francije kakor tudi drugih nemških sosedov. Spomini nemške vo-jasčine na njene velike zmage in spomini po vojni hudo prizadetih narodov pod nemško zasedbo, to ne more voditi v skupno Združeno Evropo. Pot do zdru-žene Evrope se more pričeti le ob črti, katero bi zarisali vsi evropski narodi pod preteklost in pričeli skupne napore za ureditev našega kontinenta.

Osnova skupnih naporov pa more biti le medsebojno zaupanje, katero pa bo treba tako pri nas doma kakor tudi v vsej Evropi graditi in to po švicarskem vzorcu medsebojnega spoštovanja in po-polne enakopravnosti velikih in malih narodov.

Ameriški kongres bo razpravljal o miru

Predsednik Združenih držav, Truman, je predložil ameriškemu kongresu (senat in poslanska zbornica) spomenico, ki jo je poslal kot odgovor na mirovno resolu-cijo ameriškega kongresa vsem narodom sveta, predsednik vrhovnega sovjeta, Ni-kolaj Švernik.

V spremnem pismu k tej mirovni re-soluciji predsednika vrhovnega Sovjeta pravi predsednik Truman, da je prepri-čan, da bi bilo mogoče doseči svetovni mir, ako obstoja za to resnična volja pri voditeljih Sovjetske zveze. V tem slučaju bi bilo namreč mogoče doseči zmanjšanje oboroževanja, bilo bi mogoče doseči skrajšanje vojaške službene dobe v vseh

državah in bilo bi mogoče končno doseči tudi učinkovito nadzorstvo nad proiz-vodnjo in uporabo atomske sile.

Nadalje pa predsednik Truman v svo-jem spremnem pismu ameriškemu kon-gresu ugovarja proti temu, da je kongres znižal predvidene izdatke za učinkovito propagando proti komunizmu po vsem svetu. Komunizem je namreč še vedno napadalen in obstoja še vedno nevarnost, da bi si poizkušal komunizem z nenad-nim napadom zagotoviti gospodarstvo nad vsemi narodi sveta. Zato pa tudi ni mogoče zmanjšati propagande proti na-padalnemu komunizmu, ampak je na-sprotno treba to propagando še povečati.

Pomanjkanje mesa — brezmesni dnevi

Pri zadnjem sporazumu o cenah in plačah je bilo določeno, da morajo ostati cere živini in tudi mesu neizpremenjene. Te ene so deloma že dosegle svetovne tržne cene. — Že nekaj mesecev preje pa so plačevali mesarji višje cene, kakor pa so bile uradno določene in to zlasti pri nakupu svinj in telet. Seveda so mesarji tudi meso prodajali po višjih cenah ka-kor pa so bile uradno določene.

Da bi dosegli uradno zvišanje cen me-su in mesnim izdelkom, so mesarji v ne-katerih zveznih deželah (Salzburg) začeli s stavko in niso hoteli več prodajati me-sa. Vlada pa je vztrajala na prvotni od-ločitvi, da ni mogoče več zviševati cen mesu in je sklenila z uvozom večjega

štetila svinj in mesa uravnati cene v notranjosti države.

Ker je ravno v poletnih mesecih manj-ša ponudba živine, pa zaradi tujskega prometa večja potrošnja mesa, je nasto-pilo zlasti v večjih potrošnih okoliših pomanjkanje mesa. Zato je Gospodarski odbor pod predsedstvom zveznega mini-stra za kmetijstvo v ponedeljek sklenil vpeljati od 24. avgusta naprej dva brez-mesna dneva tedensko.

Do nadaljnega je torej ob torkih in petkih prepovedano prodajati meso in pripravljati mesna jedila. Ta prepoved ne velja samo za gostinske obrate, ampak tudi za gospodinjstva samopreskrbovalcev z mesom. Pod to prepoved spada meso (razen pljuč, krvi in jetrnih klobas) go-vedi, telet, svinj, ovc in konj.

Potop na Jamaiki

Koncem preteklega tedna je strahovito neurje, kakor ga še ne pomnijo najstarej-ši ljudje, divjalo z brzino 160 km na uro preko otoka Jamaika. Najhuje je bi-lo pri tem prizadeto glavno mesto otoka, Kingston, kjer je vrtinčast vihar ali tor-nado, ki je pridirjal s Karibijskega mor-ja, porušil večje število hiš. Ker so vse zveze z notranjostjo otoka pretrgane, še ni bilo mogoče ugotoviti škode v posa-meznih krajih otoka. Vihar je pretrgal tudi električne napeljave in je otok brez razsvetljave, porušene pa so tudi vodo-vodne napeljave.

V glavnem mestu je vihar najhuje div-jal v pristanišču, kjer so zelo pokvarjene

pristaniške naprave. Kaznjenci v glavnem mestu so vdrli med viharjem iz jetnišnice in so pobegnili.

Na podeželju otoka je uničena skoraj vsa letina. V starodavnem mestu Port Royal je središče mesta popolnoma zravnano z zemljo.

Vremenske opazovalnice so že v naprej napovedale prihod tornada, in so zato v Kingstonu že v petek popoldne zaprli trgovine ter kina in so ukinili vsak pro-met. Prebivalci so v svojih hišah pričako-vali viharja, vendar ni nikdo pričakoval, da pride vihar s tako silovitostjo, kakor je nato pridirjal v noči na so-boto.

Ob viharju je bilo ubitih nad 110 oseb.

(Jamaika je otok, velik kakor Koroška in leži ob Srednji Ameriki ob vhodu v Panamski prekop. Prebivalcev ima otok okrog 1,250.000, je torej zelo gosto naseljen. Znan je otok, ki je britanska lastnina, po svojem velikem izvozu ban-an, sladkorja, ruma, dišav in južnega sa-dja. Od prebivalcev je 75% črncev, 20% je mulatov in le okrog 15.000 je belo-kožcev).

Sestanek dveh predsednikov

V južno-tirolskem mestecu Costa lun-ga, blizu avstrijsko-italijanske meje, sta se sestala v ponedeljek avstrijski zvezni kancler dr. ing. Leopold Figl in italijan-ski ministrski predsednik Alcide De Gasperi.

Ob zaključku lista vsebina razgovorov med predsednikoma vlad obeh sosednih držav še ni bila znana.

KRATKE VESTI

Na univerzi v Kaliforniji se je posre-čilo profesorju dr. Danielu Arnonu na umeten način doseči isti pojav kakor se vrši pod vplivom sončnih žarkov in list-nega zelenila neprestano v zelenih rast-linah. Praktičnega pomena pa novo od-kritje za enkrat še nima.

V Združenih državah bodo letos pri-delali predvidoma za 4% več ovčje volne kakor pa v preteklem letu.

V nekem premogovniku v zvezni dr-žavi Ohio v Združenih državah so ure-dili popolnoma avtomatično pridobivanje premoga. Nova naprava premog koplje, ga lomi, drobi, pere in izloča tuje pri-mesi.

V Združenih državah pričakujejo letos kljub velikanskim poplavam v mesecu juliju izredno ugodno letino pšenice, ki bo dosegla predvidoma preko 27 milijonov ton. Tudi koruzna letina kaže ugod-no in bodo pridelali predvidoma preko 81 milijonov ton koruze.

Na Južnem Tirolskem blizu Merana je zapeljal avtobus preko cestnega nasipa in zdrčal preko 25 metrov globoke strmi-ne v jezero Resia. Od 37 potnikov se je mogla rešiti samo neka ženska, vsi ostali in tudi šofer, so utonili v jezeru.

V Turčiji je bil v okolici glavnega me-sta Ankare precej močen potres, ki je porušil nad 1500 stavb v okolišu Čankiri. Preko 100 oseb je mrtvih, železniška zveza proti Črnemu morju je prekinjena.

Vsled silnega deževja v spodnji dolini rene Inn na Tirolskem je reka zelo na-rasla. Pri tem je zajela in odplavila reka velike količine lesa in posledica tega je bila, da je naraslo vodovje izpodkopalo več mostov.

Ker je pri nedavnih volitvah v Izraelu dobila večino socialistična stranka, je predsednik izraelske republike, Kaim Weizmann, poveril sestavo nove vlade predsedniku socialistične stranke in dose-danjemu predsedniku, Davidu Ben Gu-rion-u.

Na Madžarskem je vlada poddržavila cerkveno premoženje. Župnije smejo v bodoče imeti samo še popolnoma male površine, na katerih morejo gojiti nekaj vrtno zelenjave.

Avstrijski državni uradniki bodo dobili s 1. septembrom t. l. povišane mesečne prejemke, kakor so jih dobili ostali na-meščenci in delavci že s 16. julijem t. l.

TIHOMORSKA VARNOSTNA POGODBA

Ameriško zunanje ministrstvo je ob-javilo, da bodo tristransko varnostno po-godbo med vladami Avstralije, Nove Ze-landije in Združenih državah podpisali 1. septembra v San Franciscu.

Kot znano so navedene vlade po svojih zastopnikih 12. julija 1951 v Washing-tonu sestavile osnutek pogodbe, in ga isto-časno objavile. Smoter pogodbe je ojačiti mir na področju Pacifika.

NOVI BRITANSKI VELEPOSANIK V MOSKVI

V kratkem zapusti diplomatsko službo veleposlanik v Moskvi sir David Kelly. Foreign Office poroča uradno, da je bil za njegovega naslednika imenovan veleposlanik sir Alvarly Douglas Frederick Gascoigne.

Gascoigne je bil sedaj britanski politič-ni predstavnik na Japonskem.

V nedeljo, dne 26. avgusta, vsi v Glo-basnico. Ob 3. uri popoldne bomo igrali pri Soštarju igro „Dr. Faust“. — Štu-dentje Vas vabimo, da se v prav obilnem številu udeležite slovenske, katoliške kulturne prireditve! Pouka in smeha ne bo manjkalo!

10% popusta
na vse oblačilne predmete

WARENHAUS
Krüner
KLAGENFURT, PRIESTERHAUSGASSE

Politični teden

V začetku septembra bo v San Franciscu konferenca držav, ki so bile neposredno v vojni z Japonsko. Prišle bodo tja podpisat mirovno pogodbo s to državo. Ta sam na sebi zelo razveseljiv dogodek v mednarodnih odnosih pa že danes močno vznemirja politične kroge.

Ozadje tega vznemirjenja je nenadna napoved Sovjetske zveze, da bo sodelovala na konferenci v San Franciscu in bo poslala tja štiričlansko zastopstvo, katero bo vodil Gromiko.

Zakaj naj bi prihod Sovjetov bil vzrok vznemirjenja in negotovanja? Prvi odgovor je enostaven: ker se na nobeni važni konferenci, kjer so bili navzoči Sovjeti, ni prišlo do sporazuma. Še vedno so se zastopniki, potem ko so njih seje šle v desetine in stotine, razšli, ne da bi dosegli kak sporazum.

Vprašanje mirovne pogodbe z Japonsko je važen del problemov Daljnega vzhoda. Na ureditvi odnosov z Japonsko so že od vsega početka zainteresirani najbolj Amerikanci, saj je že MacArthur večkrat pozival na to. Zdaj, po spopadu s komunistično Kitajsko, so Japonci postali naraven zaveznik Amerikancev. Vključiti hočejo Japonsko v svoj vojaški in politični krog na Tihem oceanu, v katerem so že Filipini, Avstralija in Nova Zelandija.

Sovjetsko in ameriško stališče glede pogodbe z Japonsko sta že od vsega početka bili različni. Ko so Amerikanci videli, da slična vprašanja, če jih rešujejo v Varnostnem svetu ali kakem UNO odboru, kjer sede Sovjeti, ne pridejo do rešitve vsled znanega „njt“, so kar enostavno po diplomatski poti stopili v stik s prizadetimi državami. Sovjeti pa stojijo na stališču, da mora mirovno pogodbo sprejeti Varnostni svet. Tam morejo oni seveda z eno samo besedo preprečiti vse skupaj.

Amerikanci so potem v sporazumu z drugimi državami izdelali načrt in na podlagi tega tudi že besedilo mirovne pogodbe. Ta je za Japonsko zelo ugodna. Toda tudi v zapadnem taboru niso vse države navdušene nad tem. Indija, ki kokerira z Mao Tse Tungom, ni zadovoljna, ker Formoza ni dovolj jasno pripisana Kitajski (na Formozi sedi nacionalist Čang Kaj Šek, poleg tega pa more služiti tudi kot pritisk na Mao Tse Tunga). Tudi Avstranci in Filipinci niso povsem zadovoljni, ker ne morejo tako hitro pozabiti japonskih osvojevalcev iz zadnje vojne.

Kljub vsemu temu pa se je posrečilo pogodbo dovršiti in v San Franciscu jo bodo podpisali. Ker ves čas Sovjeti niso kazali zanimanja, so na Zapadu menili, da jih sploh ne bo. Zato je vest o njih prihodu odjeknila kot mala senzacija in utemeljen je strah, da bodo skušali zapadni tabor v tem vprašanju politično razcepiti. Amerikanci pa so že zdaj udarili nazaj, ko so sporočili v Moskvo, da besedila pogodbe ni mogoče spremeniti in da ga je mogoče samo podpisati ali pa ne podpisati. Ruskega odgovora na to še ni in zato vsakogar zanima, kaj bodo Sovjeti zdaj storili.

V Kaesongu in Teheranu se pogajanja vlečejo kakor v pripovedki o jari kači in steklem polžu... V Kaesongu so Kitajci nekoliko popustili, ko so izjavili, da so pripravljene sprejeti nevtralizirano cono tudi severno od 38. vzporednika. Do sporazuma še ni prišlo... Slično je v Teheranu, kjer so pogajanja med Perzijci in Angleži radi petroleja spet zaspala, ne da bi jih prekinili. Pri tem igra veliko vlogo tudi perzijski nacionalni ponos. Amerikanec Harriman je tudi v Teheranu in vneto posreduje in pomirjuje obe strani. On je mnenja, da je treba pač tako napraviti, da Perzijci v svojem nacionalizmu ne bodo užaljeni, petrolej pa naj tudi v bodoče pridobivata skupaj — oba ki sta si sedaj v laseh.

V zapadni Evropi gre politično življenje po starih tirnicah. Francozi so po več kot enomesečni krizi prišli končno do vlade, katero je sestavil René Plevén. Njegovi vladi pa ne pripisujejo kake trdnosti, ker v njej ni socialistov in je zato sredinska koalicija nekoliko šibkejša. Socialisti sicer niso v opoziciji, toda to morejo vsak čas storiti. Po svojem sedanjem sestavu je vlada bolj sredinsko desničarska. Če bi grozila opozicija socialistov,

utegne Plevén iskati opore pri De Gaullu. To bo najbrž primer, ko bo vlada morala načeti vprašanje šolstva. Ena tretjina francoskih šol je namreč privatnega značaja — raznih verskih organizacij ali ustanov. Socialisti se protivijo, da bi država podpirala te šole. Če ostanejo pri tem, bo pač De Gaullova stranka odločila borbo v prid tem šolam, če bo v parlamentu glasovala z vlado.

Živahno je tudi v zapadno-nemški prestolici, v Bonnu. Kancler Adenauer ima težak položaj na levo in na desno. Neprilike ima celo s svojim koalicijskim partnerjem, z liberalci. Adenauerjevo pomirljivo stališče do Francozov, pristanek na Schumanov načrt in sprejem ameriškega načrta o vključitvi Nemčije v zapadno-

obrambni sistem ima med Nemci mnogo nasprotnikov. Na nacionalne strune udarja posebno vneto socialist Schumacher, ki očita Adenauerju, da je zagospodaril Posarje, Porurje, da se preveč klanja zapadnim zaveznikom in da je pristal na „najemniške“ nemške čete v Atlantski armadi.

Adenauer pa vztraja na svoji politični liniji, ki je v ostalem Nemcem prinesla mnogo koristi. Naslednje leto namerava-jo zavezniki ukiniti zasedbeni statut in potem bodo Nemci spet velik korak naprej.

Po mnogih državah pa trajajo še parlamentarne počitnice in tudi ministri rešujejo najnujnejše politične posle na dopustih.

Novi britanski poslanik v Beogradu

V zvezi z imenovanjem pomožnega podtajnika v britanskem zunanjem ministrstvu, William Ivo Malleta, za britanskega veleposlanika v Beogradu, ki bo na tem mestu nasledil sir Charlesa Peaka, ki je bil premeščen v Atene namesto sir Cliforda Nortona, pravi diplomatski dopisnik „London Press Service“ naslednje:

„Ko je prevzel sir Charles Peake svoje mesto v Beogradu avgusta 1946 — na tem mestu je bil neobičajno dolgo za ne-

kega diplomata v isti prestolnici — je imel težke čase. Odnosaji med Jugoslavijo in Veliko Britanijo so bili napeti. Potem je prišel Titov prelom s kominformom leta 1948 in sčasoma so se izboljšali jugoslovansko-britanski odnosaji.

Mallet, ki je star 51 let, je služboval v Carigradu, Berlinu, pri sveti stolici in v Tangerju. Junija 1949 je bil namestnik britanskega zunanjega ministra pri razgovorih o avstrijski mirovni pogodbi.

Vojna na Koreji — 5 milijard dolarjev

Vojna na Koreji je stala Združene države v prvem letu vojne 5 milijard dolarjev, ako pa bo trajala še eno leto, bo stala nadaljnih 4 in pol milijarde dolarjev. Tako je izjavil predsednik obrambnega odseka ameriške poslanske zbornice in je nadaljeval:

„Te velike žrtve pa ne bodo zaman, ako so vsled tega danes Združene države boljše oborožene in so tako preprečile

veliko nevarnost nove svetovne vojne. Ta bi zahtevala še neprimerno mnogo več življenj in več stvarnih sredstev. Zato bodo potrebna za obrambne namene še veliko sredstva. Ako bodo Združene države močne, bo vojna nevarnost manjša. Če bi pa kljub vsemu le vojna izbruhnila, bodo mogle Združene države mobilizirati vse svoje sile in bodo zmage.“

Za mir na Pacifiku

Ameriško zunanje ministrstvo je objavilo besedilo osnutka pogodbe o vzajemni varnosti, ki je bodo Združene države sklenile s Filipinsko republiko. Pogodbo bodo podpisali v začetku septembra v San Franciscu ob priliki mirovne konference z Japonsko, ko bodo sklenili tudi sporazum o vzajemni obrambi med Združenimi državami, Avstralijo in Novo Zelandijo.

Omenjene obrambne pogodbe bodo zaključili v okviru organizacije ZN. Ameriško zunanje ministrstvo poudarja, da so Združene države podpisale s Filipini prvi sporazum o vojaški pomoči takoj po drugi svetovni vojni in da bodo nove

pogodbe prispevale k izgraditvi miru na Tihem morju.

REŠITEV FRANCOŠKE KRIZE

René Plevén je sestavil novo francosko vlado.

Kljub večtedenski vladni krizi pa je Francija ohranila svoj položaj čvrsto na strani Zahoda.

René Plevén, ki je predsednik nove vlade, je bil vedno eden najzvestejših borcev za Severnoatlantsko zvezo, za Schumanov načrt in za ustanovitev skupne evropske vojske. Upati je, da bo srečno vodil svoj narod skozi težke domače probleme, pred katerimi stoji danes Francija.

Petrolej v Iraku

Iraška vlada je pred kratkim naznanila, da je sklenila sporazum z „Iraško petrolejsko družbo“, z „Mosulsko petrolejsko družbo“ in z „Basransko petrolejsko družbo“, po katerem bo Irak prejemal polovico dobička teh družb, v kolikor bo ta dobiček sad operacij teh družb na iraškem ozemlju.

Po tem sporazumu bo vključenih v

družbine upravne svete gotovo število ravnateljev iraške narodnosti, družbe pa bodo vsako leto poslale 50 iraških študentov na lastne stroške v Anglijo študirati tehniko pridobivanja petroleja.

V Kirkuku pa bodo družbe ustanovile tehnično šolo za strokovno izpopolnjevanje iraškega tehničnega osebja v petrolejski industriji.

Konferenca v San Franciscu

Predstavniki tiskovnega urada ameriškega zunanjega ministrstva, MacDermott, je izjavil, da je že 35 držav sporočilo svoj pristanek na povabilo, da se udeležijo konference v San Franciscu, na kateri bodo sklenili mirovno pogodbo z Japonsko.

Kakor znano je Amerika kot gostiteljica država povabila 50 držav, ki so bile v vojni z Japonsko, na to konferenco.

Vse države, ki so že sprejele povabilo, bodo zastopane na konferenci bodisi po svojih zunanjih ministrih, ali pa po svojih veleposlanikih.

Pristavil pa je, da s sprejemom pova-

bila še ni rečeno, da so sprejele tudi osnutek mirovne pogodbe z Japonsko.

ARABSKI MINISTER V LONDONU

Zunanj minister Saudske Arabije Emir Feisal, ki se mudi na obisku v Londonu, je sklenil podaljšati svoj obisk za nekaj dni, da bi lahko britanski in saudsko-arabski izvedenci proučili listine, ki se nanašajo na ministrove razgovore v angleškem zunanjem ministrstvu.

Saudski zunanj minister je razpravljal z angleškim zunanjim ministrstvom o manjših popravkih meje in o lastništvu gotovega števila majhnih otokov v Perzijskem zalivu.

SVETOVNI POLOŽAJ SE NI IZBOLJŠAL

Na skupni seji senatnih odborov za oborožene sile in zunanjo politiko je v zadevi predloga predsednika Trumana za 8 milijard 500 milijonov dolarjev gospodarske in vojaške pomoči narodom svobodnega sveta, poročal predsednik odbora načelnikov glavnih stanov ameriških oboroženih sil, general Omar N. Bradley, ki je med drugim dejal:

„Svetovni položaj se ni veliko izpremenil. Nevarno je, da bi poskušali ugotoviti, kaj bo Sovjetska zveza sedaj napravila.“

Z ozirom na vojaški načrt predsednika Trumana je general Bradley izjavil:

„Vsako zmanjševanje vojaških nakazil bi pomenilo, da naša vojska ne bo zadostno opremljena. Bojim se pa, da zahtevani povečanje ne bo zadosten.“

O evropski vojski je general Bradley poudaril, da bo verjetno Evropa šele v letih 1954 ali 1955 mogla skrbeti sama za svojo vojsko. Združene države dajejo sedaj Evropi temeljno opremo; potem ko bo Evropa dobila to, pa bo vzdrževanje in organiziranje vojske veliko lažje kot sedaj.“

LETALSKI PROMET MED ANGLIJO IN LIBANONOM

V Londonu so objavili, da je bila 14. avgusta podpisana v Beirutu med Anglijo in Libanonom pogodba o civilnem letalskem prometu, po kateri bo dovoljeno obema državam, da smeta raztegniti svoje letalske proge na ozemlje druga druge.

S to pogodbo bodo vzpostavljene nove obojestranske letalske proge ter predstavlja trden temelj za nadaljnji razvoj letalskega prometa med Veliko Britanijo in Libanonom.

AMERIŠKA POMOČ IRANU

Z ozirom na kritiko predlagane ameriške pomoči Iranu, je dal načelnik tiskovnega oddelka v zunanjem ministrstvu, MacDermott, posebno izjavo o tem vprašanju. Izjavil je, da bodo od približno 25 milijonov dolarjev za gospodarsko pomoč Iranu, katero vsebuje predlagani načrt o vzajemni varnosti, porabili približno 6 milijonov dolarjev za nakup poljedelskih strojev, katere bodo posodili posestnikom pa načrtu za razvoj poljedelstva.

Po predlaganem načrtu za vzgojo poljedelca, za katerega je namenjen največji del ameriške pomoči Iranu, bodo učili kmetovalce tudi o uporabi vse opreme, katero jim bodo dobavile Združene države.

KOROŠKI UČITELJI V SLOVENIJI

Na povabilo sindikata prosvetnih delavcev ljudske republike Slovenije je prišlo v Ljubljano dne 15. avgusta večje število koroških učiteljev. Med svojim bivanjem v Sloveniji bodo poglobili koroški učitelji stike med učitelji Avstrije in Slovenije, ogledali si bodo tudi znamenitosti ter lepote Slovenije.

SLOVENSKI KULTURNI VRT V AMERIKI

V mestu Clevelandu v Združenih državah, kjer je središče slovenskega življenja v Združenih državah, vzdržuje občina takozvani kulturni vrt. To je nekak park, v katerem ima vsaka narodnost, ki je zastopana v Clevelandu, svoj del in za katerega mora skrbeti. V tem vrtu so nato razne prireditve in vsaka narodnost skrbi, da ima njen kulturni vrt tudi na zunaj že izraz te narodnosti. Spomeniki v tem kulturnem vrtu predstavljajo najznamenitejše pesnike, pisatelje in kulturne ter politične delavce tega naroda.

Koncem junija je bila v Clevelandu seja slov. odseka Lige kulturnih vrtov in je bil pri tem izvoljen za predsednika Anton Grdina, za podpredsednika J. P. Intihar in gospa Jennie Mervar, za tajnika Joe Grdina, za blagajnico pa Marjanca Kuhar. — Kulturni odsek pa sestavljajo Ivan Avsenek, Karel Mauser, dr. Kern, prof. Sever in Zorman. Prva naloga tega odbora je bila, da pripravi vse potrebno za veliko narodno prireditev, na kateri naj bi bila proslava 400-letnice slovenske knjige, 100-letnice Mohorjeve družbe in 60-letnice „Amerikanskega Slovenca“.

V „Našem tedniku“ smo v zadnjih številkah naleteli na ime: pater Teotim. Tega, za holandske Slovence tako zaslužnega moža, hočemo danes našim bralcem natančneje predstaviti.

Pater Teotim obhaja letos 25-letnico delovanja med Slovenci v Holandiji in 40 letnico mašništva. Kaj je na tem duhovniku posebno zanimivega? Odlikuje ga velika ljubezen do Slovencev. Zelo redko se kak tujec nauči našega jezika iz ljubezni do našega naroda. Pater Teotim, rojen Holanec, pa je to storil. Naučil se je slovenščine, da je mogel delovati med Slovenci in skrbeti za njih duše. Zdaj pa nekaj iz življenja p. Teotima.

Slavljenec se je rodil 18. marca — na vigilijo sv. Jožefa — 1885. v mestu Delft blizu Haaga v Holandiji. Pri krstu je dobil ime Peter Jožef, rodbinsko ime pa je van Velzen. Srednjo šolo je dovršil na gimnaziji Marijinega Spočetja v Venray. Cuteč v sebi redovniški poklic je vstopil v frančiškanski red. Leta 1904. je bil preoblečen in je dobil redovno ime Teotim. Za duhovnika je bil posvečen 26. marca 1911.

Ze tedaj se je zanimal za delavska vprašanja in se je zato še poglobil v študij družboslovja. Leta 1912. je prišel v dušno pastirstvo v Heerlen, kjer je tudi prišel v stik s Slovenci. Ti so bili večinoma zaposleni kot rudarji. Prosili so patra Teotima, da bi postal njihov duhovni vodja. Rad jim je ustregel. Začel se je učiti slovenščine. Celó v Slovenijo je šel za pol leta, da se je jeziku še bolj privadil. Vzljubil je zlasti slovensko pesem. Z misijonarjem g. Poharjem je leta 1926. ustanovil prvo katoliško društvo sv. Barbare v Brunssumu.

Od tega datuma je zgodovina Slovencev v Limburgu tesno povezana z osebo p. Teotima. Koliko je dobri Frančiškov sin storil za naše brate. Koliko svetoval, tolažil, navduševal! Koliko potov je naredil za njih večni pa tudi časni blagor! Bil jim je oče, brat, duhovnik in sploh najboljši prijatelj.

Bil jim je pa to vse samo, ker se ni ustrašil, da se kot 46-letni šele prične učiti slovenskega jezika. Saj je hotel postati čisto slovenski duhovnik in našim rojakom po domače govoriti o Bogu in Mariji. S cerkveno in narodno pesmijo je želel Slovence ustvariti kočček domovine v tujini. Tako je pater vse sile posvetil Slovence in postal najboljši „Slovenec“ med Slovenci.

Zlasti zaradi treh lastnosti je postal g. pater Teotim tako priljubljen med holandskimi, a tudi belgijskimi brati. Prva

Pater Teotim

POSNEMANJA VREDEN ZGLED

taka njegova lastnost je, da ima on Slovence rad. Postal je Slovenec za Slovence; saj rad ponavlja besedo: „Mi Slovenci“. Ne čudimo se, dragi Korošci, ta preč. gospod je enkrat javno izrekel: „Po rodu sem sicer Holanec, a po srcu Slovenec!“ Slovence je žrtvoval in še žrtvuje vse svoje sile. Njegova želja je, da Slovenci v Holandiji in Belgiji ostanejo zvesti ne samo Bogu, ampak tudi narodu. Tako rad zapoje z njimi: „Slovenec sem, Slovenec sem, tako je mati djala!“

Druga lastnost gospoda patra, zaradi katere se je med Slovenci tako udomačil, je njegova ljubezen do naše cerkvene in narodne pesmi. Kjer je on, tam se poje, tam je vse veselo. Slovenci v Holandiji trdijo, da pozna on med njimi največ slov. pesmi. Jasno je spoznal, kako veliko vlogo igra pesem pri Slovence, kako omehča njegovo srce in ga napravi do vznetnega za dobro. Zato so pevski zbori od vsega začetka imeli v njem velikega prijatelja.

Ljubezen do petja pa je pri gospodu patru na ganljiv način povezana z njegovo ljubeznijo do Marije. Z ljubečo roko vodi Slovence in zbira jih okrog Nje, kateri je posvečeno na stotine belih cerkvic po zelenih gričih naše lepe domovine, in katero presunljivo lepo opevajo naše pesmi. Kot goreč služabnik Gospodov je Slovence vodil po Mariji k Jezusu.

Dragi rojaki! Ali se vam jubilej gospoda patra Teotima ne zdi lepa prilika, da si malo izprašamo svojo vest? Glejte, go-

spod pater je posvetil Slovence 25 let dela, da bi Slovenci v Holandiji in tudi v Belgiji ostali verni in pošteni. Ali nismo morda v teku let postali hladni do svoje lastne krvi, da nimamo več prave ljubezni do naroda, kateremu za Bogom vse dolgujemo? Pater Teotim se je začel učiti slovenskega jezika v življenjski dobi, ko študij tujega jezika ni več lahka stvar. Kaj pa mi? Kako je z zvestobo našemu materinemu jeziku, jeziku naših pradedov? Ali naši otroci govore slovensko? Ne pozabite, rojaki, na pregovor, ki pravi: „Narod, ki ne spoštuje se sam, podlaga je tujčevi peti.“

Pater Teotim je Holanec po rodu, pa vendar, kako ljubi našo cerkveno in narodno pesem in je pripravljen zanjo veliko žrtvovati. In mi Slovenci?

Predvsem pa nas g. pater opominja k zvestobi katoliški veri. Ali ne veste, da se moramo Slovenci prav katoliški veri zahvaliti, da v teku stoletij nismo izginili v morju tujstva? Isto velja tudi danes!

Mislím, da bomo gospodu jubilanu tudi mi najlepše čestitali in se mu zahvalili za njegovo ljubezen do Slovencev, če mu bomo poklonili krasen šopek cvetic, ki se imenujejo zvestoba Bogu in narodu.

Zdaj pa naj nam spregovori sam pater Teotim z besedami, ki jih je namenil vsem holandskim Slovence letos ob zaključnih slovesnostih meseca julija. Navzoče Korošce je presenetila lepa in čista slovenščina, kakor jo g. pater govori. Takole je rekel:

„Zahvalim se vam za veliko delo, ki ste ga imeli za uspešno izvedbo letošnjih jubilejnih slovesnosti. S tem ste pokazali, kako ljubite svojega duhovnika, čeprav ni vaše krvi. Tudi jaz sem samo slučajno od Boga poslan k vam. Vendar moram reči, da so bila leta, ki sem jih preživel med vami, najlepša leta mojega življenja. Tudi duhovniki iz Nemčije so mi povedali, če kateri izmed njih spozna Slovence, jih ne more več zapustiti. Zakaj je tako prijetno med Slovenci? Ker imajo dobro preprosto srce in to je tudi prav. V takem srcu božja beseda najde rodoviten kraj, kjer more dobro uspevati.“

Moja dolžnost je, da se vam danes prav prisrčno zahvalim za vse te lepe slovesnosti, ki ste jih pripravili za moja jubileja. Prijetno in težko mi je ob tem,

saj ste morali toliko žrtvovati. Tako lepo je vse izpadlo. Upam, da boste zato deležni božjega blagoslova, prepričan sem, da bodo tudi za Slovence nastopili boljši časi. Videl sem, kako ste zapuščali domovino v skrbi za kruh, čutil in trpel sem z vami. Slutim Vaše veliko hrepenenje po rodni zemlji. Moja srčna želja je, da bi še videli Slovenijo, materino deželo, kjer ste se toliko lepega naučili.

V Sloveniji sem videl, koliko kulturnih zakladov imajo Slovenci. Videl sem tudi, kako neumorno slovenski duhovniki delajo za svoje ljudstvo. To vidimo tudi pri preč. g. Babniku. On dela samo za Vas. Vaš blagor je njegovo zadovoljstvo.

Še enkrat: prisrčna hvala za ves trud, prosim Vas še za nadaljnje sodelovanje v takem smislu. Odslej bomo še bolj povezani med seboj, še z večjim ognjem bomo delali v naših družtvih.“

To so besede preč. g. patra Teotima. Naša želja je, da bi še mnogo let deloval med Slovenci na Holandskem in da bi si tudi drugi v takih primerih pred oči stavili zgled tega duhovnika, ki tako ljubi Slovence.

BRATOVŠČINA SV. CIRILA IN METODA

Pred sto leti je ustanovil tedanji lavantinski škof Anton Martin Slomšek bratovščino sv. Cirila in Metoda. Namen te bratovščine je delati za spoznanje vzhodnih kristjanov, nato pa seveda tudi za zedinjenje vzhodnih, to je pravoslavnih narodov z rimsko Cerkvijo. To delo naj bi bilo pod zaščito slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda.

Ob 100 letnici te bratovščine je bila veličastna proslava v Rimu, v cerkvi sv. Klementa je bila slovesna pontifikalna sv. maša po vzhodnem obredu. S prevzvišenim nadškofom Evrejmovom so opravljali sv. daritev zastopniki skoraj vseh slovanskih narodov. Nato je bila nad vse lepa in slovesna akademija v papeškem Vzhodnem zavodu, na kateri je imel predavanje o našem škofu Slomšku in o bratovščini sv. Cirila in Metoda salezijanec dr. Šaruga.

Po tem predavanju so zapeli posamezni pevski zbori pesmi skoraj vseh slovanskih narodov in nazadnje je bilo prebrano lepo pozdravno pismo sv. očeta bratovščini sv. Cirila in Metoda.

Z veseljem moremo poročati, da so se na vsej tej proslavi zlasti odlično izkazali Slovenci.

Ciril Kandut:

TAKRAT * ★ so sijale zvezde...

Bila je ena onih divnih noči, ki nas napolnjujejo s prelestjo, ki nam rahlo božajo dušo, ki se s svojo naravno, ljubko, bajno poezijo tako lahko polastijo našega srca, da nam je, kot bi se zopet vračali davno minuli časi otroških let, kot bi nam usoda dala uživati par trenutkov blaženosti, da nas potem s tem krutejšo silo pogrezne v vsakdanjost.

Bila je ena onih divnih noči, o katerih sanjam še sedaj, ker so se mi globoko vtisnile v spomin. Saj so bile noči, prežite v domovini, po kateri hrepenim kakor stari narodi po odrešenju.

Sedel sem v majhni sobici rojstne hiše, sedel sem zamišljen in si podpiral glavo. Skozi odprto okno mi je prinašal nočni veter vonj cvetic, ki so bujno cvetele v gredici ob zidu. Srebrna mesečina se je razlivala po sobici in ožarjala stare podo-be na steni, da so se zdele, kakor da bi jih bila nevidna moč popolnoma prenovila. V celi hiši je vladal mir. Vsi so šli k počitku, le meni ni dalo spati nemirno srce. Tšina, ki vzbuja v človeku neljube slutnje na tihoto, ki bo enkrat zavladala okoli nas, spečih v mrzli zemlji, je ležala povsod.

In takrat se mi je zbudilo na dnu srca hrepenenje. Vstal sem, stopil v bližnjo sobo, kjer je ležala mati. Globok vzdih sem slišal privreti iz globočin srca. Spala ni. Gotovo je mislila name in mojo bodočnost. Sezidala si je v duhu že celo lepo, veliko stavbo, sanjala je, kako me bode videla enkrat tam ob oltarju Gospodovem, kako ji bodo kot nebeška glasba milo udarjale besede na uho: „Glo-

ria in excelsis Deo...“ in kako ji bodo ustnice šepetale s Simeonom: „Odpusti svojega služabnika v miru, Gospod... Dosegla sem cilj svojega življenja.“

A ko so njene sanje dosegle višek, se je vzbudila v duši bojazen: „Kaj, če bi se naenkrat podrla mogočna stavba?“ Glejte in radi tega je vzdihnila tako globoko, ravno ko sem jaz prestopil prag njene sobe.

Hitro me je opazila ter me v svoji materinski skrbljivosti vprašala: „Sinko, kam greš sedaj pozno ponoči?“

„Mati, srce mi je tako polno, tako nemirno, da mi hoče počiti. Ven moram v noč, da njej izročim svojo bol, da v nje-ne globočine potopim svojo dušo.“

„O, vem, vem, kakšen boj divja v tvojem srcu. Razumem te, dobro te razumem. Le pojdi, umiri se, a pridi kmalu nazaj! Tolažnica žalostnih, pomagaj mu! Podeli mu zmago!“

In šel sem v noč. Prehodil sem dvorišče ter stopil na vrt. Stari čuvaj, črni Turk, mi je priskakal nasproti, se dobrikaje spenjal po meni in me gledal s svojimi zvestimi očmi tako čudno kot bi mi hotel reči, da me razume, da ve, da misli on, ki ga je tolikokrat gladil po glavi, globoko zatopljen v težke misli. Stopal sem skozi vrt. Na obeh straneh pota so spavale cvetlice z globoko pripognjenimi glavicami. Rosa na njih se je v mesečini svetila, kot bi bile posute z biseri, s svetlimi, dragocenimi biseri.

A jaz sem stopal mimo njih kot bi rože ne cvetele več za me. Vedno dalje me je gnalo srce, na dnu kojega se je vedno zopet zbuvalo vprašanje: „Kam v življenje, kam?“

In hitel sem naprej. In takrat so sijale zvezde...

Čez polje me je vodila pot. Okoli mene mir, da bi slišal padati trenutek za trenutkom v morje večnosti. Okoli mene mir, visoko nad menoj azurno nebo, po-

sejano z milijoni in milijoni zvezd, ki so kakor svetle oči zrle na me prijazno in me vabile: „Pridi k nam, pridi v našo sredo, poigraj se z nami!“

Hitel sem dalje čez polje v noč. Dorelo klasje je valovilo, ko je rahla nočna sapa zadihala od zahoda. Rosne kaplje so mi padale na obleko in v obraz in mi hladile razgreta lica. Hitel sem dalje in dospel na enega onih majhnih gričev, ki se kakor grudi deklishe dvigujejo iz ravnine tam za domačo vasjo. Dospel sem na vrh.

Srce pa je vedno popraševalo: „Kam v življenje, kam? Na razpotju si, kam se bodeš nagnil?“ Oj vprašanje usodepolno! In takrat so še sijale zvezde...

Stal sem vrh griča. Nad menoj so šumeli vrhovi starih macesnov. Pogovarjali so se o časih, ki so hiteli mimo njih, o rodovih, ki so bili nekdanj mladi, a so se postarali ter se bližajo grobu.

Stal sem na vrhu griča in pred menoj je ležala domovina ljubljena. In ko sem jo gledal, utihnil je tudi glas v srcu, odhitel je oni tolikokrat ponavljani „kam?“ daleč iz moje duše. Udal sem se popolnoma poeziji poletne noči.

In takrat so sijale zvezde in misli so mi hitele visoko, visoko k zvezdam. Vlegel sem se v rosno travo in zasanjal sem sen, lep kot smehljaj ljubljene dekleta. Pred menoj se je odpirala bodočnost, ovita z bajnim čarom. In videl sem domovino, sedaj zapuščeno, slavno in od vseh njenih sinov ljubljeno. Videl sem, kako se ona, uboga reva, polagoma dviga, raste in razširja svoja krila čez vse svoje sinove, čez one, ki so jo ljubili v njeni zapuščeni in tudi čez one, ki je prej niso ljubili. In videl sem, kako je objemala one, ki so se vrnili iz tujine in pritisnila vsakemu vroč poljub na čelo, od skrbi in misli nagubančeno.

Vdal sem se poeziji poletne noči. Pod menoj je ležala domača vas mirno, tiho

sanjajoča. Gledal sem jo kot ženin nevesto na dan poroke. Gleda in gleda jo, a se je ne more nagledati, ker je tako krasna dihajoča samo ljubezen, žarka, iskrena ljubezen. In takrat sem čutil, da ljubim ta kos zemlje, da ga ljubim neizmerno.

Želel sem si prijatelja, da bi ga bil objel in v njegovo dušo dahnil isto ljubezen, katere mi je bilo tako polno srce.

Iz vasi se je čulo lajanje psov in rezek vrisk vlaka je za trenutek pretresel nočno tišino.

Vstal sem, ozrl se v zvezdno nebo in iz dna srca mi je priklopila iskrena molitev: „Gospod, daj domovini mir, reši jo nadlog, reši jo sovražnikov. Daj ji pogumnih bojevnikov!“

Zatopljen v misli na domovino, sem pozabil, da mi v srcu spi, a jako rahlo spi vprašanje: „Kam? Kam, da, kam? O, tega sam ne znam.“

A na nebu so sijale zvezde. V prsih pa mi je divjal isti vihar, katerega sem hotel izročiti noči in njenim globinam.

„Gospod, daj tudi meni mir!“ In zadelo se mi je kot bi čul tajni glas: „Kje je mir? Kje je sreča? V delu! Na rod te čaka! Kje in kako mu bodeš najboljši služil?“

In stopal sem zopet proti domu. Spremljevale so me zvezde. A zdelo se mi je kot bi me gledale pomilovalno. Mislile ste morda, da sem verjel, da bodem kedaj našel srečo, mir.

Tiho, po prsih sem stopil v materino sobo. A vendar me je čula. „Mamica, mamica, jaz ne najdem miru. Jaz ne morem spati in ti tudi še bediš. Govoriva malo.“

„Sinko, sinko, kako se mi smiliš. O, bodi prepričan, vsi bodemo našli enkrat mir.“

„Vem, vem...“
In takrat so sijale zunaj na nočnem nebu zvezde...

Dr. Lambert Ehrlich:

SLAVA BARAGU

(2 nadaljevanje in konec)

3. Baraga se ne ustraši nobene žrtve

Prvo misijonsko postajo Arbree Croche opisuje Baraga sam takole: „Cerkev, šola in moje stanovanje — vse to je leseno in z ljubjem krito... Če dežuje, moram raztegniti svoj plašč nad mizo in nad posteljo razpnem svoj dežnik.“

Iz misijonske postaje La Pinte, ki jo je prevzel leta 1835, piše: „Ostali so mi samo trije dolarji denarja. Indijanci so revni, zemlja nerodovitna... otroci nagi...“ Iz misijonske postaje L'Anse piše l. 1843, ko jo je prevzel, tako-le: „L'Anse je neprijetna, žalostna, neplodovita pokrajina, nimam nikake udobnosti tu...“ V postaji Velika reka, ki jo je prevzel l. 1833, je obljubil Bogu vzdržnost od vseh opojnih pijač do smrti, da bi svojim Indijancem izprosil milost spreobrnjenja in zdržnosti.

Ko je škof Baraga l. 1861 novodošlega Bouriona povabil na hrano, se je ta veselo odzval častnemu povabilu; toda ni vedel, da škof že dve leti ni bil okusil mesa; zjutraj je dobil kavo in kruh, opoldne kruh in krompirjevo juho, zvečer krompirjevo juho in kruh. Bourion je vzdržal en mesec, a potem se je uprl, češ „nisem vedel, da bo prazen krompir za zajtrk, kuhan za kosilo in pogret za večerjo.“

Največje žrtve so nalagala Baragu neprestana potovanja po pustinjah, gozdovih, jezerih itd. Na teh potovanjih, ki so trajala več dni in cele tedne, je začel večkrat v smrtno nevarnost. Na hrbtu je nosil obleko, živčev in plahto za noč, taval je neutrudljivo na svojih krpljih po snegu naprej; mnogo noči je prespal pod milim nebom na trdi zmrznjeni zemlji. Nek trgovec v La Pointe slavi katol. misijonarje in posebno Baraga: „Pozimi leta 1853 se mi je pripetil dogodek, ki prikazuje vsaj enega človeka, ki živi po svojih naukih. Zima je bila zelo ostra in mrzla in mnogi Indijanci v Fond-du-Lacu so bili revni in zapuščeni. Katoliški duhovnik, oče Baraga, v L'Anse, ki je 300 km daleč, je čul o bedi Indijancev... in o boleznih posebno ene družine. Iskal je nekaj zdravil in se podal v najhujši zimi na pot... Srečal sem ga sredi pota... in uverjen sem, da bi bil tisto noč umrl, če bi ne srečal nas. Njegovi krplji so popustili in tako bi v globokem snegu ne mogel priti naprej. Dostikrat so mi pripovedovali Indijanci, da so taki dokazi ljubezni nekaj navadnega med katoliškimi misijonarji, čeprav ne v tako veliki meri kakor pri Baragu.“

4. Oče indijanske literature

Niti silni napor misijonskega dela niti osamljenost in oddaljenost od kulture niso zatrlje njegovega duševnega poleta in

njegove energije. V tistih prostih trenutkih, ki jih je odtrgal od svojega neumornega dela, je prijel za pero in ustvarjal svojim otrokom v divjini prve knjige.

Tri molitvenike je spisal kot misijonar v slovenskem jeziku v Ameriki za svoje slovenske rojake: „Sprejmite te knjige, ki sem jih spisal za vas v tej daljni deželi, kot znak moje velike ljubezni do vas in moje resne želje za vaše večno zveličanje, moji dragi, nepozabni Slovenci.“

Omenili smo že prvi molitvenik, ki ga je pisal v jeziku Otava in ki so ga Indijanci tako vzljubili, da so želeli, da naj se jim ga položi po smrti na prsi. Poleg treh nabožnih knjig (berila iz sv. pisma, življenje Jezusovo, večne resnice) je z velikanskim trudom sestavil slovnico jezika O-Čipve. Filologi zelo cenijo to njegovo delo in Baraga si je zaslužil ime: Oče indijanske literature. Več let je zbiral gradivo za „slovar jezika O-Čipve“ in še danes velja to delo kot mojstrovina.

Približno 25.000 Indijancev je bilo deležnih blagoslova, ki ga jim je prineslo delo neutrudljivega Baraga na vseh poljih.

5. Vse za čast božjo in neumrjoče duše

„Jaz ne delam tukaj za svoje koristi kakor trgovci, ampak... za spreobrnjenje divjakov,“ tako piše leta 1841 v domovino.

„Želja, da pomagam Indijancem do večne sreče, me drži pokonci. Pa kaka tolažba bo nekoč za mene, ko me bodo obdajali na dan sodbe ti moji otroci in pričali pred sodnikom: On je bil prvi, ki nam je oznanjal Tvojo besedo,“ tako piše iz L'Ansa leta 1843. Ko je leta 1832 bla-

goslovil cerkvico med Indijanci v Manitiku, je občutil vso blaženost pravega misijonarja. „Misel, da v tem divjem kraju, v tem pragozdu, kjer so se doslej slišali le divji kriki... stoji hram živega Boga... ta misel me je tako prevzela, da sem se jokal...“

Misel na duše mu je dajala pogum na dolgih potovanjih. Leta 1849 piše: „Sneg je pokrival pot, da se ni videla. Pri vsakem koraku sem se udiral... Tri ure sem kobacal naprej in moči so mi jele pojemati. A zaupanje in pogum v Dobrega pastirja, čigar zgubljenec sem iskal, me ni zapustila...“

Za škofovsko geslo si je izbral izrek: „Eno je potrebno.“ Ime Jezusovo — IHS — je pisano skoro na vsaki strani dnevnika. Vse, kar je bilo grenkega in veselega, je posvetil s tem imenom.

Njegovo celo življenje je bila ena sama žrtva za Boga in za duše. Žrtvoval je očetov dom, zapustil je svojo domovino, živel 24 let med Indijanci v bornih kočah, s am, brez tovarišev, brez sredstev; potoval je skozi pragozde in snežne zamete, plazil se po rokah in nogah, oznanjeval tisočkrat z nadnaravno gorečnostjo božjo besedo, spreobrnil 25.000 Indijancev, gradil cerkev za cerkvijo, pri tem se vzdržal vsake opojne pijače. 17 let pred smrtjo tudi mesa, prenočeval nešteto krat na snegu, vse to za Boga. Kdo more premeriti slavo in blaženost, ki jo je Bog naklonil v nebesih svojemu vestnemu služabniku, čisti Bog, ki obljublja, da bo njegovo plačilo stotero?

Še so veliki možje med nami, še so svetniki na zemlji: Baraga to izpričuje. A on je iz našega rodu, naša zemlja ga je rodila.

Slava Baragu, misijonarju, škofu, svetniku!

Dr. Bogumil Vošnjak

ČLAN AMERICAN ACADEMY OF POLITICAL SCIENCE

Kakor posnemamo po „Amer. Domovini“ z dne 12. julija 1951 je bil dr. Bogumil Vošnjak, znani narodni bорец in sodelavec pri ustvarjanju neodvisne jugoslovanske države, ki živi zdaj v Washingtonu, imenovan za člana American Academy of Political Science (Ameriška akademija politične vede) v Philadelphiji.

Dr. Vošnjak se je vsestransko udeleževal za večjo čast slovenskega imena, kakor tudi na svetovnem kulturno-političnem polju. Zato bomo tu navedli v kratkem njegov življenjepis in nekatere funkcije njegovega plodovitega in vsestranskega udeleževanja.

Dr. Bogumil Vošnjak je bil rojen leta 1882 v Celju. Študiral je na praški, graški in dunajski univerzi ter postal leta

1906 doktor prava in političnih ved. Nato je šel študirat na slovito univerzo v Heidelbergu v Nemčiji. Leta 1908 je študiral na Ecole des Sciences v Parizu. Iste leta je bil jugoslovanski predstavnik na Vseslovenskem kongresu v Pragi. Leta 1910 je ustanovil v Gorici prvo znanstveno revijo za politično znanost „Vedo“. Leta 1912 postane profesor na zagrebški univerzi. V letih 1915—1918 je član Jugoslovanskega odbora v Londonu, ter leta 1917 edini reprezentant Slovencev na otoku Krfu, kjer je sodeloval pri osnutku Krfske deklaracije. Leta 1918 postane predstavnik gornjega odbora v Washingtonu in leta 1919 generalni tajnik jugoslovanske mirovne delegacije v Parizu. Nato je bil 1921 član ustavotvor-

hovnika. Glavno zvijačo, preračunano na zunanji učinek, pa si je prihranila za konec. Sklonila se je nad grob, razprostrla roke in zaklicala: „Kaj bom pa jaz tu brez vas? Kaj si naj začnem brez vas?“ in omahnila je kakor bi padla v omedlevico. Dve ali tri sorodnice so hitro prišle k njej, in jo ujele za roke ter jo tolažile: „Nehaj no, molči in ne počenaj tega, tako mora biti, očeta s tem več ne obudiš.“

„Pustite me, pustite me!“ se jim je trgala Hubačkova iz rok, „jaz moram v grob skočiti.“

Holoubek je mirno molil iz obrednika psalme in molitve, molil je očenaš, včasih je dvignil pogled od knjige, se ozrl na mlado čevljarko, pa čim dalje tem jasneje je čutil, da dela vse to po načrtu, da je vse skup sama igra.

„Kakor v gledališču —“ je dejal nekdo polglasno za njim in izrazil vtisk, ki ga je tudi sam imel. „Da, kakor v gledališču,“ je rade volje pritrdil sam pri sebi in nehoti pospešil, da bi že končal. Rakev je še poškopil z blagoslovljeno vovo, stresel nanjo tri lopate zemlje, jo blagoslovil s križem, želel rajnemu, naj mu sveti večna luč in naj počiva v miru — Hubačkova pa mu je vedno vreščala vmes svoj: „pustite me, jaz moram skočiti v jamo.“ Ženske so že obleko strgale na njej, ko se jim je pulila iz rok. Tedaj pa se Holoubek ni mogel več premagati, zaprl je knjigo, se pokrnil z biletom in se že obrnil od groba, da bi odšel. Zdajci pa se je zopet oglašilo: „Pustite me! Pustite me!“ Župnik se je ustavil in z mir-

nim, toda krepkim glasom, kakor je le on znal, ukazal: „I no — pa jo pustite, naj skoči v jamo!“

Vse je v presenečenju utihnilo. Ženske so na to povelje res spustile Hubačkovo in se ozrle v duhovnika, ki je tako nepričakovano spregovoril, utihnila pa je tudi Hubačkova, roke so ji omahnile ob telesu, glava pa se ji je nehote obrnila k Holoubku. Ta je hipec počakal, potem pa z nekim notranjim zadoščenjem dejal: „No — vidite —“ in odšel. Na rakev je začela bobneti prst, zadaj se je oglašil pritajen govor in pridušen smeh. Mlada čevljarka je čisto padla iz vloge, iz zadrege ni vedela ne kod ne kam in bila je vesela, ko jo je mož prijel za roko in srdito peljal proč: „Pojdi domov, saj si tu samo za norca!“

„Vso me je zmešal,“ je tožila, „tega mu ne pozabim, kako mi je vse pokvaril.“

Stvar pa je imela dober nasledok, da se v Holoubkovi navzočnosti nihče ni upal pretvarjati, da so ob pogrebnih tekleh odkritosrčne solze in se glasil pristen, bolesten jok. Tedaj pa je često tudi sam župnik jokal kot otrok...

Ta dar je imel Holoubek od Boga, da je znal preprosto, naravno, brez krika in vika, ne da bi grozil ali tožil, pograjati, kar je grajo zaslužilo, ne da bi se oziral, jeli komu po godu ali ne.

Kakor župnišče in cerkev je hotel imeti v redu tudi pokopališče. In prav tedaj ob Hubačkovem pogrebu je opazil, da je božja njiva bolj podobna gmajni kakor pokopališču. Od misli do ostvaritve pa

ne skupščine v Beogradu in je istega leta poslanik v Českoslovaški. Od leta 1921 do 1923 je bil šef trgovskega oddelka in minister zunanjih zadev v Beogradu.

Od 1942—1944 je delal kot član protinemskega podzemlja in član ilegalnega Jugoslov. narodnega sveta, leta 1945 kot član Slovenskega narodnega odbora v Rimu in leta 1948 kot član Columbia Libraries. Leta 1949 je postal profesor na univerzi v Berkeley, Cal. in leta 1951 svetovalec odbora Library of Congress.

Poleg tega je napisal nad 30 knjig, ki so izšle v francoščini, angleščini, ruščini, slovenščini in srbohrvaščini.

Tudi koroški Slovenci se veselimo odlikovanja, ki ga je z imenovanjem prejel naš veliki in zaslužni rojak. Naše čestitke združimo z željo, da bi še mnogo let mogel delati v polnem zdravju v slovensko korist in čast ter v splošno korist človeštva!

Spomini

Ob večerih, ko spušča se mrak,
utrujen od dneva sem teče;
obujam spomine si stare,
na ktere srce me veže.

Duh mi hiti v dolino samotno,
kjer hišica se skriva med drevjem;
potoček šumi tam srebrni
in glasno žubori med kaménjem.

V duhu okrog doma hodim,
še enkrat bi rad ga pregledal,
razkril mu hudé bolečine;
da milo bi on me pobožal.

V vetriču mirnem večernem,
šumijo prijetno vrhovi,
voščila pozdravna razbral sem,
ki dom mi jih v vetru pokloni.

A. Škerbinc

Pri vodnjaku

Pri vodnjaku sredi vasi
tam vreteno je škripalo,
vedro vmes je ropotalo
vse od jutra do noči.

Kadar vas je mrak objel,
radi tamkaj smo sedeli
in za šalo zvezde šteli,
sem pa tja je kdo zapel.

Zmeraj tam sem lahko čul,
kar se je čez dan zgodilo,
pa še to, kar bo sledilo,
preden teden bo minul.

Nekdaj bilo je lepo
pri vodnjaku tam na vasi. —
O preljubi zlati časi,
kdaj nam vrne jih Nebo?

Limbarski

Spisal: J. ŠIMON BAAR

GOLOBČEK

Poslovenil: ALOJZIJ NEMEC

ROMAN 29. NADALJEVANJE

Tretji dan je bil pogreb. V noči pred pogrebom je divjala silna nevihta z obilnim dežjem. Delo na polju ni bilo mogoče, vsi so morali čakati, da se žito malo posuši, in tako je za pogrebom šlo mnogo ljudi. Hubaček je mračno stopal za krsto, pa tudi pri grobu je stal trmasto zakrknjen, v roki je sicer mečkal rutico, toda pričakovanih solz ni bilo. Zato pa je njegova žena že doma, ko so zabijali krsto, zlasti pa potem, ko so jo spuščali v novi grob, gnala tako ihto, kot bi bila brez pameti. „Moj očka zlati, duša moja draga,“ je venomer vreščala s hrupnim glasom. Holoubka je sprva njeno glasno tarjanje ganilo, toda hitro je spoznal, da je jok neodkritosrčen, hinavski, umeten in prisiljen. „Ta ženska laže,“ mu je rekel njegov notranji glas. „Pretvarja se tako zgolj pred ljudmi, s tem krikom zakriva svojo radost, da se je rešila starega očeta, ki jima je bil že v nadlego.“

Ne samo duhovnik, ampak večina pogrebcev je imela isti neprijetni občutek, tako da to lepo vreščanje javkanje nikogar ni pridobilo, ne prevzelo in ne ganilo, ampak je budilo odpor in stud. Edino Hubačkova tega ni čutila in je še naprej motila s svojim kričanjem pevce in du-

je pri njem bil samo korak, zato je takoj — še v pluvialu — poklical grobarja, odšel z njim h glavnemu križu, se spomnil na lepo markovsko pokopališče in se počasi razgovoril: „Poglejte, grobar, kako smo vsi mokri od rose, to ne gre tako dalje, vaša žena mora travo požeti, kjer se da, pa ji pomorete s koso.“

„Častiti, čakamo, da še malo zraste,“ se je opravičeval grobar.

„To lahko delate na travniku, tu pa je pokopališče, če nimate časa, bom poklical za to delo koga drugega.“

„Prosim, tega nikar, trava je naša, še danes se je bova lotila.“

„Dajta se, dajta. Dobro se bo kosila, ker je mokra, kosa bo izvrstno rezala. Ko jo boste pospravili, morate obnoviti steze, saj se skoraj nič več ne poznajo, naš Hanzek vam popoldne pripelje nekaj voz peska in vam pomore odpeljati smeti.“

„To sem delal samo pred birmo.“

„Torej le zopet napravite, je že skrajni čas, za dve, najdalje za tri leta bomo zopet imeli sveto birmo,“ se je zasmel Holoubek, „do nedelje hočem, da je stvar v redu — tudi glavno pot okrog cerkve in tisto tamle ob zidu posujite! Duhovniške grobove lepo poravnajte, pri vrtnarju kupite kakšne astre in posadite jih na vsakem v obliki križa — razume se, da vam to posebej plačam. Da boste imeli čas, vam obljubim, da vam snopje zvozmim in zopet zorjem polje. Torej do nedelje, grobar, kakor sem rekel, ne pozabite!“

(Dalje prihodnjič)

CELOVEC

Nedeljska služba božja je vsako nedeljo in praznik ob 1/29. uri v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

CELOVEC

V Kolpingheimu v Celovcu je razstavila tvrdka Wilhelm Huber cerkvene paramente in posode. Razstava je bila izredno dobro obiskana, sam prevz. gosp. knezoškof si je ogledal izdelke znane firme. Tudi veliko število lajkov je obiskalo razstavo.

Razstavo je vodil g. Ludvik Eichfels, ki zastopa tvrdko v Celovcu, Ebentalerstraße 31/I. Tam lahko oddate cerkvene paramente in posode v popravilo in tam naročite nove.

REKA PRI ŠT. JAKOBU V ROŽU

92-letni Antoničev oče bi nam lahko veliko pripovedoval iz svojega dolgega življenja. O vojskah, pa še več o lepih starih časih. Pripovedovali bi, kako je bilo včasih na Reki mirno, prijetno, ko še niso poznali radia in zvočnikov, ko ljudje še niso ponoreli, ko sta poštenost in vera več veljali kot šilingi. Toda kaj takega še niso doživeli kot morajo sedaj in moramo doživljati mi vaščani.

Ze dalj časa moramo namreč poslušati, kako okoli nedelje po dve ali tri noči iz Antoničeve gostilne neprestano poje muzika, kričijo pijanci in oni, ki cele noči prerajajo. Če bi bili godci, bi vsaj enkrat omagali in zaspali, sedaj pa imajo tam gramofonske plošče na zvočnik in te kar naprej kričijo, da še spati ne moremo. Okoli žeganja, ki je bilo 5. avgusta, so skozi 4 noči, od petka zvečer do torka jutraj, navijali muziko, ki je vabila mladino in neumno starino na rajanje, zraven pa kričanje, petje in razgrajanje pijancev, da bi skoro znoreli od tega, ko nismo mogli spati in se spočiti. Ker je muzika vedno bolj k Antoniču vabila, si je moral seveda tudi konkurent „Primk“ nabaviti tako napravo, ki brez godcev in davkov noč in dan zastoj igra, pa pri njem smo samo eno noč trpeli.

Smatramo za brezobzirno, grdo, da gostilničar radi svojega dobička jemlje vaščanom, ki morajo ves teden trdo delati, potrebno spanje. Nesocialno je, da se na tak način vleče ljudem iz žepa denar, ki bi ga družine tako potrebovale. Nekemu kmetu je ob plesu v gostilni bilo ukradenih čez 700 S, toda koliko denarja je šlo iz drugih žepov! Grdo je, da se radi dobička mladina navaja na pijanje, zapravljanje in še marsikaj.

Vprašamo oblasti: ali res ni nobenega sredstva in zakona, ki bi nam zavaroval nočni mir? Ali za nekatere gostilne ni policijske ure? Komur je skrb za državo in srečnejšo bodočnost, mora biti proti temu, kar se godi pri nas.

GONOVECE

Filip Obertausch je vozil hlode na Reiterjevo žago, kjer je bil v službi. V ponedeljek ob 5. uri popoldne je peljal po libuški cesti proti Gonovecam, sedeč na vozu. Pripelje avto, vstric konjev zatrobi, konji se prestrašijo in pri sunku je Filip Obertausch padel z voza. Zlomil si je hrbtnico, prepeljali so ga v Celovec na postajo za nezgode in v sanatorij. Bil je tam še pri popolni zavesti in spreviden s svetimi zakramenti. Težko mu je bilo umreti in se je zelo žalostil, ko je videl, da ni pomoči, ker zapušča ženo in tri male nepreskrbljene otroke.

V četrtek, dne 18. avgusta smo ga pokopali na celovškem pokopališču v grobu njegove drage matere. Sam si je želel, da bi počival pri svoji materi v Annabichl-u. Prečastiti „gospod dekan Lamprecht so opravili pogrebne obrede in so se v Lepi besedi poslovlili od rajnega Filipa Obertausch-a. Veliko Gonovečanov je spremljalo rajnega Lipeja na zadnji poti. Pogrebno opravilo pa smo opravili v Šmihelu v petek. Zeni vdovi naše najiskrenejše sožalje. Rajni naj počiva v miru!

OBIRSKO

V ponedeljek, dne 6. avgusta, se je v obirski župni cerkvi poročil naš učitelj, g. Valentin Polanschegg, z gospodično Justino Travnik s Sajde. Ljubka je bila poročna slovesnost. Med slovesno poročno sv. mašo so prepevali otroci, katere je g. učitelj sam izvežbal. Poročal je domači g. župnik, preč. g. Ignac Zupan.

Po poroki je bil slavnostni obed v gostilni Kovač. Kosilo so pričeli otroci s pesmijo: „Je angel Gospodov...“ Tudi med obedom in nato popoldne so otroci

Pri nas na Koroškem

živahno in ubrano prepevali. Saj petje obirskih otrok poznamo kot lepo že iz celovške radia. Vsa slovesna pojedina je potekla zelo mirno, toda vendar tako veselo, da so se vsi gostje zadovoljni vračali na svoje domove.

Po starem selskem običaju — saj je nevesta že bolj selskega kova — je mlada teta delila „podirjanco“, to je mali kolaček, ki ga je teta vrgla. Ujela pa je podirjanco gospa Olipova p. d. Kališnikova s Sajde.

Mlada nevesta je znana kot marljivo in zgledno dekle, ki je večja tudi vsega gospodinjstva. Vzgojena je v strogo verskem in narodnem duhu, pri poroki pa smo mogli z veseljem ugotoviti, da je težko najti par, kjer bi se tako lepo ujemala ženin in nevesta, upamo in želimo, da bi tako bilo vsa bodoča leta!

Zenina poznamo kot vnetega kulturnega delavca in kot pevca naših gora in dolin. Upamo, da vsled nove življenjske poti ne bo utihnil, saj včasih že komaj čakamo, da bomo spet brali kako njegovo pesem v našem časopisu. Zenin je prav iskreno priljubljen med otroci in doraščajočo mladino, saj je pa tudi skrb za izobrazbo obirske mladine na njegovih ramah.

Povabljenih gostov je bilo nad 70, še mnogo več, pa jih je prišlo zvečer „zapečvat“, tako so vsi prišli na svoj račun.

Mladoporočencema prav iskreno čestitamo ter jima želimo obilo sreče in blagoslova božjega na njuni novi življenjski poti!

KORPIČE

Dela pri regulaciji našega hudournika — Bistrice lepo napredujejo. Delavci so kar pridni in delo jim gre kar lepo od rok. Seveda bo še precej časa poteklo, da bodo z vsemi deli gotovi. Najbolj si bodo oddahnili bližnji stanovalci tega hudournika. Eden med njimi bo tudi naš mlinar, Pacher Peter, ki si je lepo popravil mlin, ki mu ga je hudournik to zimo močno poškodoval. Sedaj že pridno melje in upajmo, da nam bo naredil vse tako, kakor si želimo.

Poželi smo vse in sedaj že pridno mlavimo. Včasih pa po celi vasi tako smrdi, da skoro ni obstati. Netimo namreč rese, di jih na ta način uničimo. Koruza tudi lepo kaže in je letos tako visoka, da vrh komaj dosežemo z rokami. Krompirja bo tudi dovolj, seveda smo pridno stražili, da nam ga ni snedel krompirjev hrošč.

ŠT. LENART PRI SEDMIH STU-DENCIH

Naš žegen smo srečno prebili in upajmo, da je zadovoljil vse ljudi. Seveda je moralo dati življenje več koz in ovc, da so se nasitili lačni trebuščki. Kaj si pa moremo pomagati, če vsem naša „čisla“ župa tako diši. Pozabiti pa ne smemo omeniti, da se je zopet vrnil iz bolnice Jugovčev Johan, ki je že okreval po ranah, ki jih je dobil pri prometni nesreči z motornim kolesom. Pa tudi Majckarjeva Mici se je vrnila domov. Bila je namreč tudi v bolnici, krava ji je zadala s svojim rogom veliko rano pod desnim kolonom. Sreča je bila, da se še ni zgodilo kaj hujšega. Tudi Pelosch je že toliko okreval, da že lahko spet zahaja med nas. Upajmo, da nas ne bo tako hitro spet obiskala kaka nesreča, saj smo jih siti.

DOBRAČ

Kakor vsako leto na dan sv. Jakoba tako je bila tudi letos služba božja na Dobraču v slovenski cerkvi. To službo božjo je letos daroval prečastiti g. kanonik Klinar, ki se je kljub svoji starosti podal na tako pot. Četudi je deževalo, se je nabralo lepo število ljudi, da na ta dan počaste nebeško Mater.

Radi bi pa s tem poročilom vzbudili večje zanimanje za to prekrasno cerkveno na Dobraču, saj je Marija, kakor je znano, s tega kraja že večkrat pomagala.

Dobro bi bilo tudi, da se ta narodna svetinja ohrani in da bi se zbrala kaka vsota denarja, da bi bilo mogoče cerkveno nekoliko popraviti. Trkamo na vsa dobra srca, naj s kakim milodarom pomagajo pri popravilu te svetinje, da bo še v naprej pričala našim vnukom, kako je zaupal naš narod v Marijo. Milodari se lahko pošljejo g. župniku v Čače. Gospod župnik bo za vsak dar zelo hvaležen.

ŠMIHEL PRI PLIBERKU

Letošnje žeganje smo obhajali prav slovesno. Slovesnost je bila povečana še prav posebno s prihodom prečastitega gospoda novomašnika, Janeza Dragašnika z Gozdanj.

Imeli smo ta dan kar štiri svete maše. Ob pol sedmih je maševal prečastiti gospod zlatomašnik in profesor iz Trsta, Matija Skrabar, ki je že dalj časa v Šmihelu na letovišču. Ko nam ob nedeljah pridiga, ga prav radi poslušamo. Čudimo se, da je gospod profesor pri svojih letih še tako čil in čvrst. Upamo, da bo koroški šmihelski zrak gospodu zlatomašniku podaljšal življenje še za deset-letja, da bo mogel imeti še biserno sveto mašo. Prav radi imamo gospoda, ker je iz Trsta, kjer smo že bili. Pravi Tržačan in Slovenec, v katerem ni zvijače!

Po sveti jutranji maši za gospodinje, ki imajo take dni obilo dela, smo imeli pranganje. Obilo ljudstva se je udeležilo pranganja. Zvonovi so veselo peli in spremljali procesijo.

Pomnožen mešani zbor pa je pod vodstvom Miha Sadjaka prepeval med pranganjem. Po pranganju je bil v cerkvi pozdrav novomašnika. Marta Zdovec p. d. Rižnarjeva je pozdravila najprej novomašnika in čestitala, da se je odločil in sledil klicu božjem. Nato so pozdravili novomašnika preč. g. župnik v imenu Šmihelske fare, ga stavili dijakom fare za vzor in vzgled. Kakor je novomašnik prestal vse križe in težave ter po ovinkih prišel do cilja, izseljen iz domovine, po vojaških letih, po domačih težavah in križih, ko je moral skrbeti za dom, je ohranil vendar z božjo pomočjo duhovniški poklic. Nadepoln duhovnik je stal pred nami. Kot izseljenec je že poučeval otroke skrito v gozdu krščanski nauk, da še sedaj pravijo izseljenci: „Hanzi je že tedaj pokazal, zakaj je rojen; za vzgoji-

DO 28. VIII. RAZPRODAJA

10% popusta pri poletnih vrstah blaga

15% popusta pri ostankih blaga

Schermutter

Celovec - Klagenfurt

Kartreitstraße 1

telja mladine.“ Katrica Potočnik je dala duška novomašnikovemu srcu: „Pri cilju sem, pri vzoru svojem... Sacerdos sum, skrivnost globoka, Bogu svojemu zahvalne himne pojem.“

Zbor pa je s kora pozdravil novomašnika: „Novi mašnik, bod' pozdravljen.“ Sledila je asistirana sveta maša, katero je daroval novomašnik za farane. Na koro so peli latinsko mašo s slovenskimi vložki. Po maši je delil novomašnik novomašni blagoslov, saj so bili prišli verniki tudi iz sosednih far, da dobijo novomašni blagoslov. Med tem je daroval g. kaplan tiho sv. mašo. Sledila je maša z blagoslovom, pri kateri je pel moški zbor. Lepo in ubrano se je slišalo petje s kora. Samo eno prošnjo bi imeli do pevcev, da bi vedno vsi redno hodili k vjam in petju. Tako lajšajo pevovodju njegov težek posel. Reči moramo, to je bil res dan, ki ga je naredil Gospod. Dekleta so napletle vence in lepo okrasile cerkev ter oltarje.

Vedno zopet moramo opaziti, da se šoferji nočejo držati prometnih predpi-

sov ob priliki pogrebov in procesij. Treba bo enkrat take šoferje naznaniti, potem bodo pa vedeli, kakšni so predpisi ali pa naj ponovijo izpit za „Führerschein“. Seveda tudi orožnikov, ki so drugače na vsakem ovinku in pazijo, da bi se prometni predpisi ne kršili, ob takih prilikah ni vedno dosti.

Seveda so nas tudi vabili oglasi, na razne ples v Breško vas in Strpno vas. Čudno se je nam samo zdelo, da morajo tuji iz Wolfsberga igrati; kot da bi domačini ne znali.

† FRANC ZALETEL

V sredo jutraj, dne 8. avgusta, se je pokojni Franc Zaletel odpeljal z malim motornim kolesom na Brezje, tam bil pri svetih mašah in se poslovil od Marije Pomagaj, katero je tako častil in njena božja pota tolikrat obiskal. Poslovil se je tudi od sveta, kajti ko se je peljal naprej proti Kranjski gori, ga je v Gozdu Martuljku podrl avto od „Triglav-filma“ (krivda tega avta je uradno ugotovljena). Prepeljali so ga v jeseniško bolnico, kjer je po dveh dneh, 10. avgusta umrl.

Domači so bili šele po smrti obveščeni o nesreči. Zvečer so ga prepeljali na dom v St. Vid nad Ljubljano, kjer so se trumoma poslavljali od tragično umrlega,

Pogreb je bil v nedeljo popoldne s 5 duhovniki. Pogreb sam je bil največje priznanje pokojnemu, kajti takega pogreba še ni bilo tam. Okoli 2500 ljudi, večinoma moških, ga je spremlilo na božjo njivo.

Doma je bil v Stanežičah, kjer je imel kmetijo in žganjekuho. Z izredno delavnostjo in s pomočjo neumorne, dobre in podjetne žene Ivanke, roj. Avgustin iz Reteč, je postavil tovarno žganja in likerjev v St. Vidu, hišo v Stanežičah pa je zapustil občinskim revežem. V St. Vidu je doživel največje veselje, ko je sin Vinko imel leta 1936 novo mašo.

Zaletelova hiša je bila znana ne samo po tem, da so tja hodili domačini in tuji in izletniki po „zdravilo“, na kazarček „ta boljšega“, ampak tudi kot hiša pomoči. Kolikim, ki so bili od gestapovcev zaprti v šentviških zaporih (škofijski gimnaziji), je pomagala! Med vojsko, ko je bila nenaravna in krivična meja v St. Vidu, so se tam zbirali zavoji, popotniki so prenočevali in bili pogoščeni. Koliko paketov je odšlo v Dachau in v druga taborišča. Stotinam revnih otrok je bil pokojni krstni in birmanski boter. Pri hiši je vedno moralo ostati kosilo za berače, če ni bilo, je pokojni revežu sam šel skuhat.

Pokojni je bil vsepovsod znan kot pošteni in neustrašen katoličan. Nikjer in pred nikomur se ni sramoval moliti ali izpolniti verskih dolžnosti. Kljub velikemu delu je šel skoro vsak dan navsezgodaj v cerkev. Veliko je hodil po božjih potih, najraje pa na Šmarno goro, Sv. Katarino, Št. Jošt, Št. Primož nad Kamnikom, Brezje, Sv. Goro pri Gorici. Vedno je skušal s seboj peljati kakega duhovnika, da je bila tam tudi maša.

V življenju je bil zelo skromen. Poleg trgovine je opravljal po potrebi vsa kmečka dela, zidal, betoniral, pozimi pa kral. Ko so ga prišli gestapovci l. 1941 aretirati, so morali z avtom ponj na polje, pa niso mogli verjeti, da je ta kmet „Herr Zaletel“. Povsod je bil vesel, preprost in domač.

Zadnja leta je veliko duševno trpel, ko mu je bilo vzeto to, kar si je v življenju prigaral. Zato je skušal več živeti v naravi, hodil je na planine in gore, najraje na tiste, kjer cerkvice bele stoje. Tam je dobil največ tolažbe. Zadnje tolažbo pa je dobil pri Mariji Pomagaj na Brezjah, ki je svojega častilca poklicala k sebi, da z Njo praznuje Vnebovzetje in mu je največje plačilo Bog sam.

(Nadaljevanje na 7. strani)

Schleppe pivo - tekoče hranivo!

Propaganda — tudi v kmetijstvu

Ko so te dni v Celovcu otvarjali prvo deželno koroško razstavo, se je te slovesnosti udeležil tudi zastopnik kmetijstva, ki je v svojem pozdravu med drugim dejal:

„Tudi koroško kmetijstvo je hotelo s svojo posebno razstavo v okviru koroške deželne razstave pokazati, da je ozko povezano z ostalimi sloji koroškega prebivalstva. Gospodarstva ne sestavljata namreč samo industrijska in obrtna proizvodnja, ampak v bistveni meri tudi kmetijstvo, ki tako tudi v znatni izmeri doprinaša k obnovi in k izboljšanju koroškega gospodarstva.“

S to svojo posebno razstavo pa je koroško kmetijstvo že stopilo deloma na ono pot, po kateri hodijo že dolgo časa obrt, industrija in trgovina. Teh delov skupnega gospodarskega življenja si namreč danes že ne moremo več zamisliti brez propagande in reklame. Ves razvoj industrijskega in obrtnega gospodarstva, njihova specializacija v tisočerihih odtentkih, predvsem pa konkurenčni boj — vse to je nujno povezano s propagando in reklamo. Danes je že tako, da obrt in industrija brez teh pripomočkov ne bi mogli več šajati. Propaganda in reklama sta najvažnejši sredstva in najvažnejša pripomočka pri obrtnem in industrijskem poslovanju. Razstava — kakor je ena med številnimi tudi celovška razstava — pa ni končno nič drugega kakor ena sama velika propaganda in reklama obrtnega in industrijskega dela našega gospodarstva.

Kmetijstvo je bilo doslej pri uporabi takih sredstev za doseg svojih gospodarskih ciljev daleč za obrtnim in industrijskim gospodarstvom. Kmetijstvo je nekako pozabljeno stalo ob strani, da je večkrat izgledalo in še tako izgleda, kakor da bi bilo kmetijstvo nekaj manj vrednega in kakor da ne bi bilo tudi kmetijstvo bistveni del gospodarstva.

Posamzni obrtniki in posamezne industrije morejo prevzeti na sebe reklamo in propagando za svoje izdelke. Ne more pa tega posamezni kmet. Zato je bilo nujno, da je za kmetijstvo prevzela reklamo za kmetijske pridelke skupna kmetijska organizacija. To pa je kmetijsko združenstvo, ki je res že v znatni — četudi ne zadostni in popolni — meri prevzelo reklamo za kmetijske proizvode. Poleg združenstva pa je prevzela propagando za kmeta še njegova stanovska strokovna organizacija, to je kmetijska zbornica. Važnost take reklame je za kmeta pomembna in razumljiva šele takrat, kadar začnejo domači kmetijskim proizvodom konkurirati zamejski, predvsem prekomorski kmetijski proizvodi. Danes ta konkurenca še ni prevelika, vendar pa se že pojavlja in mogoče se naarsikdo še spominja tudi pri nas velike predvojnne konkurence enkrat v svinje-reji in pozneje v proizvodnji sira.

Edino pravilno je, da prevzame združenstvo v imenu kmeta in za kmeta v vedno večji meri propagando in reklamo. Saj kmet za tako trgovsko poslovanje nima časa, četudi bi mogoče imel zmožnosti. Saj je v resnici tudi ta reklama popolnoma podobna propagandi industrije in obrti in je zato treba tudi iste sposobnosti in enakih sredstev.

Kmetijska propaganda pa ne sme imeti samo strogo trgovskega namena. Ta propaganda mora poizkušati vzbuditi v širokih krogih prebivalstva resnično zanimanje in razumevanje za kmetijstvo, kar sedaj večkrat manjka. Saj danes obrtno in industrijsko prebivalstvo večkrat — četudi ne vedno po svoji krivdi — ne razume, da je tudi kmetijstvo del celotnega gospodarstva. Nadalje pa mora kmetijska propaganda vzbuditi ljubezen in zanimanje za delo v kmetijstvu.

Ta propaganda mora začeti seveda že takoj pri mladini torej že v ljudski šoli. Danes je v vseh šolskih učnih knjigah vse samo ena velika hvala in vse samo eno veliko opisovanje najnovejših tehničnih pridobitev. Ali ni zato popolnoma razumljivo, da se vzbujata tudi v kmečki mladini vedno večje zanimanje in nekako občudovanje za tehniko, obrt in in-

S Suprosalom nudi tvrdka Emil Angst, Futterersatzvertrieb Wien XIII., vsakemu živinorejcu povsod znano naravno švicarsko nadomestilno krmo.

dustrijo, da pa začne nehoti tudi kmečka mladina z nekakim omalovaževanjem gledati na kmetijstvo, o katerem v šoli le malo in površno sliši.

Danes zavzema v dnevnem življenju posameznika in celote vedno večjo vlogo tudi radio. Zato ne bi smelo biti vseeno, kako so te oddaje sestavljene. Upoštevale naj bi te oddaje resnično bistvo in resnične zahteve ter potrebe naroda. Danes pa tudi te oddaje preveč upoštevajo samo mestno in malomeščansko ter industrijsko-obrtno življenje, pa premalo pristno kmečko. Seveda je pri tem jasno, da pri vsesplošnem zanimanju mladine — tudi kmečke — za vse mehanično-tehnično ni mogoče ničesar ali vsaj ne mnogo doseči s samimi lepimi pripovedkami in pravljicami.

GOSPODARSKE VESTI

BOJ PROTI KOBILICAM V PERZIJU

William Mabee, entomolog ameriškega urada za tehnično sodelovanje, poroča, da je uspelo s tehnično pomočjo ameriških strokovnjakov v Perziji rešiti pred uničenjem po kobilicah nad 21.200 hektarov obdelane zemlje.

Že tri tedne potem ko je Iran zaprosil za ameriško pomoč pri pobijanju te strahne nadloge, so se znašli v Perziji ameriški strokovnjaki s potrebno opremo in s sredstvi za uničevanje kobilic. Isti strokovnjaki bodo zdaj pomagali pri pobijanju navala kobilic, ki grozi uničiti letino v Indiji. Tudi to sodelovanje bo temeljilo na dogovoru za tehnično pomoč, ki sta ga podpisali obe državi.

UGODNA EVROPSKA ŽETEV

Ameriški kmetijski minister, Charles Brannan, ki je po nalogu Uprave za gospodarsko sodelovanje obiskal Avstrijo, Belgijo, Anglijo, Francijo, zahodno Nemčijo, Luksemburg, Nizozemsko, Švico in Jugoslavijo, je na svojem povratku v Washington izjavil, da bo evropska poljedelska proizvodnja letos krila približno 60 odstotkov potreb.

Vse te potrebe in še mnogo drugega naj bi pokazala že sama udeležba kmetijstva na splošni gospodarski razstavi v Celovcu.

Ni mogoče toliko važno, da je ta kmetijska razstava — razstava celotnega našega kmetijstva. Važno je, da vzbudi taka razstava v vseh slojih prebivalstva najprej zavest in prepričanje, da je tudi kmetijstvo sestavni in to bistveno sestavni del celotnega gospodarstva. S tem prepričanjem pa bo dozorelo tudi prepričanje in ugotovitev, da je treba pomagati in podpirati ne samo obrt in industrijo, ampak tudi kmetijstvo in to mogoče še v toliko bolj, ker si samo ne more pomagati v taki meri kakor pa obrt in industrija, ki imata za obrambo in zastopstvo svojih koristi močne organizacije in silna sredstva.

Zahodna Evropa lahko sama pridelala 80 do 85 odstotkov hrane, medtem ko ostanejo Združene države še vedno običajen dobavitelj ostalih 15—20 odstotkov.

Brannan je med drugim tudi dejal, da so lahko z denarno pomočjo Uprave za gospodarsko sodelovanje reorganizirali evropska posestva mnogo hitreje, kot bi sicer to mogli storiti.

O Jugoslaviji je Brannan izjavil, da je bil letošnji pridelek pšenice in koruze zelo dober ter da si je Jugoslavija znatno opomogla od lanskoletne suše. Tudi ne izgleda, da bi morala Jugoslavija še letos prositi za pomoč v hrani. Jugoslovanski poljedelci dobro poznajo evropski obnovitveni načrt; jugoslovanski narodi pa so zelo prijateljsko razpoloženi do Združenih držav.

Končno je Brannan izjavil, da je vladnim funkcionarjem v državah, katere je obiskal, zagotovil, da bodo Združene države krile njihovo potrebo po bombažu.

LIKALNIK NA PETROLEJ

Novo vrste likalnik bo posebno razveselil one gospodinjice, ki nimajo doma elektrike. Ta likalnik deluje na petrolej,

je najmodernejša oblike in tehta dva kilograma, kadar je napolnjen s petrolejem. Že 0,189 l petroleja zadostuje za štiri ure. S posebno kontrolno zaklopko lahko gospodinja poljubno določi toploto. Likalnik ima široko likalno ploščo, kot običajni likalniki, in je preoblečena s kromom, da je mogoče likati tudi zelo občutljivo blago. Ročaj je iz plastičnega materiala, likalniki, in je preoblečen s kromom, da barvo. Likalnik je posebno udoben za one gospodinjice, ki hočejo likati na prostem, ker ne potrebujejo električnih stikal in žice.

RAZSTAVA PISARNIŠKE OPREME

Nedavno so odprli v Londonu razstavo najmodernejših pisarniških opreme.

Najbolj zanimiv oddelek razstave je tisti, kjer so razstavljeni prvi vzorci pisalnih strojev, računskih strojev in telefonov. V istem oddelku pa so razstavljene tudi najmodernejši iznajdbe pisarniške opreme, kot na primer najmoderneje naprave, ki služijo za pospeševanje pisarniškega dela. Poleg prvega računskega stroja, ki ga je izdelal leta 1641 francoski matematik Blaiso Pascal, je razstavljen računski stroj, ki piše 80 do 100 vrst na minuto; najlažji pisalni stroj, ki tehta samo 4 kilograme, pa je razstavljen poleg težkih pisalnih strojev iz leta 1890. Med največjimi zanimivostmi razstave pa je vsekakor „mehanični bančni uradnik“, ki šteje bankovce, čke in potrdila s hitrostjo 1000 kosov na minuto.

RADLMAYR

Beljak-Villach, Postgasse 3

Preproge, pregrinjala, blago za pohištvo, posteljnina in namizni prii

NAJVEČJA BOMBAŽNA LETINA

Ameriško kmetijsko ministrstvo poroča, da bo letošnja bombažna letina tretja največja v ameriški zgodovini.

Ministrstvo ceni letošnjo letino bombaža na 17,266.000 bal, to je sedem milijonov bal več kot lansko leto in 5,236.000 bal več od desetletnega povprečja.

Največja ameriška letina bombaža je bila leta 1937, ko so pridelali 18,946.000 bal.

Jetika v otroški dobi

Odkar je postala rentgenska preiskava znaten pripomoček pri telesnih preiskavah, je zdravnik dandanes v stanu spoznati otroško jetiko, kar prej ni bilo lahko mogoče. Največ takih obolenj dobi pred oči seveda šolski zdravnik.

Pri večini ljudi nastane prvo tuberkulozno obolenje oziroma okuženje že v otroški dobi. Tako bi lahko označili jetiko kot otroško bolezen, ki poteka povečini precej blago in izgleda, da potane — ko je že enkrat prestana — zanesljiv varuh pred novo okužbo v poznejših letih. Najbolj pogosta oblika otroške jetike je jetika pljučnih bezgavk. Zateklost teh bezgavk in vnetje lahko dovede do raznih bolezenskih pojavov.

Bolezen se začne v pljučih samih, nikakor pa v pljučnih bezgavkah, ki leže v sredini med obema pljučnima kriloma. Bolezen je brez rentgena težko dognati, ker ni dosti znakov za to. Ako pridejo bacili jetike po okužbi v otroška pljuča, potem nastane v njih obolenje bezgavk, to je bezgavk „hilusa“. Bezgavke so pometakem varnostna naprava organizma, ki postane zavarovan pred poplavo bacilov. V bezgavkah so končno ujeti vsi bacili, ki se pomičejo iz pljuč po mezo-govju.

Organizem pa skuša uničiti te nepridiprave, kar pa je možno le z večjim ali manjšim vnetjem bezgavk. Takšno tuberkulozno vnetje bezgavk lahko dovede do občutnih bolezenskih znakov. To pa se ne zgodi često, kajti otrok zamore prestati prvo okužbo brez vsake posebne motnje. Kot vidimo, v tem slučaju taka okužba ne pomeni — obolenja! Odrasli ljudje zvedo šele pozneje enkrat in sicer pri slučajnem rentgenskem pregledu, da so v otroški dobi prestali okužbo pljučnih bezgavk.

Zanimivo je dejstvo, da vnetje pljučnih bezgavk ne pomeni vedno že tudi obolenja pljuč, temveč nam razodeva

neke motnje v splošnem počutju. Takšni otroci imajo slab tek, na teži ne pridobivajo, včasih celo gubijo. So bledih lic in se hitro utrudijo ter so navadno slabo razpoloženi. Želodčna prebava je slaba. Včasih tudi bruhaajo. Tožijo o bolečinah v trebuhu, posebno okoli slepiča in jeter, tako da zdravniki od početka navadno obračajo več pažnje želodcu kakor pa pljučnemu obolenju. Tudi srce jim včasih nagaja. Ponoči se često poté in spanje jim je nemirno. Kašelji se pojavlja samo pri močno zatečenih bezgavkah in je suh ter lajajoč.

Glede telesne vročine nimamo ničesar zanesljivega, ker je lahko zelo različna. Pri nekaterih je nekoliko zvišana samo po telesnih naporih, pri drugih pa se stalno drži nekoliko više. Zopet v drugih slučajih pa je temperatura visoka.

Tuberkulozno obolenje bezgavk ni vedno popolnoma ozdravljivo, toda k sreči pride le redkokdaj do resnega obolenja po prvotnem okuženju pljuč! Vsled popuščanja odporne telesne sile se zamorejo bacili jetike pomikati po krvni poti ali pa z mezgo naprej in priromajo na ta način do raznih organov, kjer lahko povzročijo težke komplikacije. Tudi pljuča lahko obole kot pri odraslih in njihovo tkivo lahko razpade po težkem vnetju. Največkrat pa ostane bolezen lokalizirana (= omejena), to se pravi, da obole samo bezgavke, ki ozdravijo navadno že po nekaj mesecih. Tako lahko vidimo pri poznejših rentgenskih preiskavah na mestu, kjer je bil nekdanji primarni afekt, le majhno poapnelo senco, ki pa ne pomeni ničesar nevarnega več.

Akoravno ni opazati nobenih posebnih bolezenskih pojavov pri otrocih, ki so na ta način okuženi, je vendar potrebno, da jih čuvamo pred večjimi telesnimi napori, kakor tudi pred pretiranim športom in tudi pred prehladom, da ne zanetimo nanovo že enkrat vnetih ža-

rišč. Ako je telesna vročina zvišana, je treba ostati v postelji! Hrana naj bo izdatna, ako le dovoljuje tek! Taki otroci morajo ostati v zdravniški oskrbi in pod zdravniškim nadzorstvom. Ko so že enkrat brez vročine, so na mestu obsevanja z višinskim soncem, v poletnem času pa naj bodo na prostem, kjer pa ne smejo sončenja pretiravati! Tudi kopanje naj bo kratko!

Posebno priporočljivo je mazavo milo (Schmierseife). Ena žlica takega mila zadostuje za enkratno vribanje, en dan po hrbtu, drugi dan po prsih in tako skozi pet do šest tednov. Po mazanju je treba otroka šele čez par ur umiti in sicer s toplo vodo in posušiti ter nato namazati s čisto maščobo.

Zelo priljubljeno je ribje olje. Radi neprijetnega okusa zdravnik včasih predpiše preparat vitamina D ali pa tudi apno v tej ali drugi obliki.

Zatečene pljučne bezgavke niso vedno jetičnega značaja. Tudi pri ošpicah, oslovskem kašlju itd. najde zdravnik često nabrekle bezgavke, nabreklost pa izgine skoro istočasno z omenjeno boleznijo in ni tuberkuloznega značaja.

Važnejše kakor zdravljenje bezgavk je, da preprečimo tuberkulozno obolenje bezgavk! Največja nevarnost preti otrokom, ako so v stalnem dotiku z jetičnimi ljudmi. In bolj ko je otrok mlad, bolj je sprejemljiv za tuberkulozo oziroma za okužbo. Neredko vidimo stare ljudi s starim kašljem, o katerih mnogi menijo, da imajo le bronhialni katar. A žal je ta kašelji včasih le odjek tuberkuloznih pljuč, ki kaj rade sejejo bacile jetike po svoji najbližji okolici, kjer se najrajši igrajo otroci s svojim navidezno zdravim dedom. Dedu ne dela pljučna jetika nobenih posebnih težkoč, a za otroka pomeni tak človek največjo nevarnost!

Mnogo je ljudi, ki so prepričani, da stari ljudje sploh nimajo jetike, a žalibog temu ni tako! Saj se je že dogodilo, da je tuberkulozno vnetje možganskih open ali meningitis pri obolelem otroku odkrilo tuberkuloznega človeka pod istim krovom...
Dr. K.

Obisk v Jamboree-taborišču v Bad Ischl-u

Od naročnika „Našega tednika“ in našega prijatelja dr. Ingomarja H. smo prejeli opis o taborjenju mednarodne skavtske mladine v okolici kopaljšča in letovišča Ischl. Ker bo gotovo vse naše bralce ta opis zanimal, ga v celoti priobčujemo.

V Solnogradu, 10. VIII. 1951

Med Wolfgangskim jezerom in prekrasnim ter elegantnim kopaljščem Bad Ischl, v divni in lepi prirodi, so se zbrali mladi ljudje skoraj iz celega sveta. So to „skavti“, ki taborijo v velikem in obširnem taborišču Jamboree.

„Jamboree“ (izgov. žamborè) je indijanska beseda in pomeni: Narodi, združite se! In vidimo, kako v tem taborišču živijo v lepi skupnosti mladeniči vseh ras sveta. — Skavtska ideja ima svoj začetek v osebnosti že umrlega lorda Baden-Powell-a, ki je svoj čas zbral okrog sebe malo število mladih ljudi. Iz tega prvotno malega kroga je nastal ogromni in veliki pokret, ki se je razširil v kratkem na vse dežele in na vse dele sveta. Zunanji znak skavtov je širokokrajni klobuk, kakor so ga nosili stari ameriški pionirji na divjem zapadu. Za vratom pa imajo skavti pisano ruto. Ta dva znaka sta vidna; na zunaj neviden pa je drugi notranji in važnejši znak vseh skavtov in to je: enotnost duha in skupna ideologija.

Iz Solnograda se peljemo z avtobusom ali pa z vlakom mimo lepih jezer preko krajev St. Gilgen in Stobl do železniške postaje Aschau, to je dve postaji pred Bad Ischl-om. Preko jezera vidimo poznani kraj St. Wolfgang. Malo gremo po cesti, pa že vidimo manjše šotore različnih narodnosti. Toda to še ni glavno taborišče, ta je naprej na ravnini med malimi hribčki. — Najpreje naletimo na prostor za avtomobile, malo naprej pa vidimo ogromne skladovalnice drv, ki so jih pripravili za taboriščnike.

Pot v taborišče vodi nekaj minut ob nizkem hribu, na enkrat zagledamo pred seboj celo veliko taborišče. Pri vходу je lesen slavolok z grbi vseh avstrijskih zveznih dežel. Celo taborišče je kot veliko mesto samih šotorov, nad šotore pa plapolajo v vetru zastave najrazličnejših narodnosti. Taborišče je razdeljeno na manjše oddelke in vsakega od teh oskrbuje skavtska organizacija posameznih avstrijskih zveznih dežel. Vsak ta oddelk je skoraj edinica za sebe, ki sprejema svoje tuje goste in skrbi za nje. Vsaka narodna skupina pa je omejlila svoje šotore z nizkim plotom, nad vhodom pa so znaki, napisi in narodni simboli po edinih narodnosti.

Četudi živijo v teh šotorih samo mladi ljudje, vendar opazimo na vsakem koraku znake discipline, povsod vladajo red in mir ter velika družabnost med posameznimi skupinami. Najboljše opremljena je skupina iz Združenih držav, na njih šotorih pa moremo opaziti vsakojaške indijanske simbole. Zanimiva je tudi angleška, pa nato posebna škotska skupina v svojih narodnih nošah, ki izgledajo kakor ženska, nešteto krat nabrana krila. Avstrijska skupina iz Gradiščanske je ogradila svoje taborišče s travo iz Neu-

sijanske katoliške šole. — Marokanci in oni iz Tunisa nosijo fesič in prodajajo lepe izdelke iz slonove kosti.

V francoskih šotorih opazimo črnice z otoka Guadelupe. Kitajcev je bilo samo malo, dospeli so iz Honkonga. Tudi Japonska in Perzija sta zastopani, kakor tudi Malajci, Armenci in Burmanci ter skavti iz Južne in Srednje Amerike ter z otoka Madagaskar. Moremo reči: tu je zbrana mladina v vsega svobodnega sveta, skupno po številu okrog 18.000. — Le slovanski narodi niso zastopani, kakor tudi ne oni narodi, ki so pod direktnim nadzorstvom komunizma. Vsi pa, ki poznamo skavtski pokret, vemo dobro, da je bilo nekoč mnogo skavtskih organizacij v Jugoslaviji, na Poljskem, na Češko-slovaškem, na Madžarskem, v Romuniji itd. — Videl sem dvojico Madžarov, ki

pa sta bila iz nekega begunskega madžarskega taborišča.

V nedeljo je imel slovesno sv. mašo dunajski kardinal Innitzer, asistiral pa sta mu po en duhovnik iz Južne Amerike in iz Vietnama v jugovzhodni Aziji. Pri maši je bilo okrog 9.000 skavtov. Naravnost ganljivo je bilo videti, ko je prejel sv. obhajilo črnc iz Osrednje Afrike poleg Italijana, Meksikanec poleg Indijca. Bila je to živa slika pravega miru in sloge med narodi. Bil je to pravi vzgled, kako bi se mogli sporazumeti narodi vseh držav na svetu in na kakšni podlagi bi mogla zavladati red in mir na vsem svetu ter kako bi mogli ljudje in vsi narodi živeti v svobodi brez strahu pred novo vojno in pomanjkanjem.

Vse to nam je najlepše pokazal Jamboree v Bad Ischl-u.

O kralju Matjažu

Mnogo narodnega blaga — pripovedk, pravljic in legend, z eno besedo rečeno storij, živi v našem ljudstvu.

Francé Kotnik je nekaj teh naših dragocenih zakladov zbral — kakor Georg Graber v nemškem jeziku — ter javnosti izročil v knjigi: „Storije — koroške narodne pripovedke in pravljice“.

Med drugim je tudi zapisal pripovedke o kralju Matjažu, kralju, ki spi v gori in bo nekoč zopet vstal... Ta motiv poznajo skoraj vsi evropski narodi. Naš kralj Matjaž je zgodovinski Matija Korvinus, ogrski kralj, ki je vladal v drugi polovici 15. stoletja nekaj časa tudi na Štajerskem in Koroškem. Podpiral je kmete proti graščakom in se tako priljubil narodu. Ljudstvo zavoljo tega ni verovalo v njegovo smrt. Po ljudskem mišljenju se je on le pred sovražnikom umaknil v največjo goro svojega ozemlja — v staro Peco. Tam čaka svoje ure, ki bo gotovo prišla...

Ko sem pred nedavnim pripovedoval o kralju Matjažu, mi je neka deklica povedala in zapela tri kitice narodne pesmi o Matjažu. Ker pa tretja kitica naravno zahteva nadaljevanja, sem poskusil vsebinsko narodne pripovedke spraviti v kitice, torej v pesem.

Kralj Matjaž, junak slovenski,
kralj Matjaž, ki v gori spi,
strašne sive brke ima,
dolge cele metre tri.

Milijon vojakov ima,
vsi krog njega zbrani so,
radi bi se vojskovali,
a preveč zaspani so.

Jaz pa sedem na konjička
in pojaham v goro to,
pa pocukam kralj Matjaža
za muštake in bradó.

Kralj zbudi se in me bara
al' že lip'ca zrasla je,
tedaj pridem ter obesim,
ščit na vejo lipice.

In potegne meč z nožnice,
v hipu vojska oživi,
vsi konjički hrzetajo,
radi bi na prosto šli.

Kralju zdaj povem resnico,
da še lip'ca zrasla ni,
trudno on nato pokima,
z vojsko vred on spet zaspi.

In tako še danes sanja
v Peci kralj o lipici,
če bo zrasla na pečovju,
spet odprl bo on oči.

Zbral bo svojo črno vojsko,
in pomagal vsem ljudem,
a zdaj zopet je zadremal,
žalosten od njega grem...

Dravski

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 5. strani.)

VEČNA VAS

Povsod vidimo samo gospodarski napredek! G. župan Jožef Elbe p. d. Jop si je postavil svinjake in hišo si je lepo podzidal in dozidal, tako da bo prav prostorna in lepa hiša. Mihael Goltnik je tudi že dozidal svojo hišico. Kmalu se bo lahko preselil na svoj dom. Stefan Koren je podrl svoj več sto let star skedenj in hlev, vse leseno in nerodno je že bilo. Sedaj pa ima nov hlev in še nov skedenj pride zraven. — Pratekar pa je dokončal svoj moderni in praktični hlev. Podrl je stari zid in postavil nov štedilnik. Saj mladi Stanko že izbira in išče novo gospodinjo; katera bi pa prišla k stoletnemu zakajenemu zidu kuhat? Nobena! No sedaj pa že lahko pride. Delati ji ne bo treba, saj ima mladi Pratekar najmoderneje stroje, ne bo požirala prahu na skednju, saj mlatilnica sama veje in rumeno žito zaveže v vreče ob stroju.

Včasih so pravili, da so imeli samostani podzemeljske rove in hodniki so bili med seboj zvezani. Tega še nismo videli, pač smo videli, da ima Radarjeva mama podzemeljski hodnik, ki pelje iz kuhinje v klet do mošta in krompirja in od tam v svinjski hlev. Pozimi ne bo čutila ne mraza in ne snega, ko bo hodila vedno samo po suhem in toplem. Rinkolški Kropivnik je tako dolgo hodil tja gor, da jim je napravil najmoderneje svinjake.

Klamferjevi pa tudi nočejo zaostati, zato so naredili ravno tako moderni in veliki hlev, kakor pa pri Pratekarju. Delo gre za enkrat proti kraju.

Hanzi in Lizka Smrečnik sta si postavila tam ob vznožju Pece zelo lepo vilo. Tako vidimo, da bo Večna vas res večno stala, ko se vedno zopet popravljaj in dela! Lušin pa pričakuje vedno več gostov, zato mora biti tudi gostilna popravljena od zunaj in znotraj.

Tudi žegnanje smo lepo opravili. V našo sredo so prišli gospod župnik, čeravno so imeli doma obilo študentov na košti. Šmihelski pevci pa so prišli na pomoč našim pevcem. Prav lepo so peli tako, da je bilo kar veselje jih poslušati. To je bilo potrebno, ker Marica Kaiser in Tilka Hutter, dobri pevki, sta jo popihali v Švico. Ravno tako Ostrmanov Franc; kaj, kaj bo, če bodo šli vsi v Švico. Kje bomo dobili nove gospodarje in gospodinjje, bomo morali „prištelati“ iz Afrike zamorce, drugače bodo stale hiše prazne brez ljudi.

Po pranganju je bila peta maša, tudi gospodinje so imele svojo zgodnjo mašo, da je bila juha pravočasno „mehka“. Popoldne pa smo bili vsi iznenadeni. Polno mladih fantov je prišlo proti vasi, mislil bi človek, da gredo na ples, pa so šli lepo k blagoslovu, zasedli so klopi pred oltarjem, nekateri so pomagali peti litanije duhovniku, drugi so odpevali. Bila je res lepa pobožnost. Nato smo se podali k grobu našega sošolca Valentina Kaisera. Preč. g. župnik so opravili žalni obred in molili za blagopokojnega. Mešani zbor je zapel „Nad zvezdami“. Nato je stopil k gomili g. dr. Vinko Zwitter, nagovoril študente in navzoče ter dejal: „Dijaki, bodite vedno idealni

BIBA

in njena zvestoba

(OB PASJI RAZSTAVI)

Dne 11. in 12. avgusta t. l. je bila v Celovcu mednarodna razstava psov, na kateri so bile zastopane Avstrija, Jugoslavija, Italija in Nemčija.

Med drugimi je bil s svojim psom na razstavi tudi neki gospod iz Ljubljane. Od 10. na 11. avgust je s psom prenočil pri meni v Celovcu. Drugi dan je odšel s psom na razstavo, kjer so se štiri nožci pozdravili v svojem mednarodnem jeziku. Pripetilo se je, da se je psica „Biba“, tako je bilo našemu psu ime, sprostita in zašla neznanu kam. Ves obupan je tekal gospodar po mestu, iskal svojega psa, klical in žvižgal. Vse je bilo zaman. Ni bilo „Bibe“ od nikoder. Celovška policija je bila o tej izgubi obveščena, listi so beležili izgubo psa ptičarja: rjav s sivimi lisami po vsem životu. Minila je sobota, pretekla v nadi nedelja, ponedeljek in torek. Ker je pes po pasmi predstavljal precejšnje premoženje, je bilo pričakovati, da si ga je kak zlikovec prilastil. V torek popoldne se je gospodar odpeljal brez psa proti Ljubljani.

V torek zvečer pa začujemo pred hišo hudo tuljenje in lajanje in ko so se hišna vrata odprla, je bilo lajanje na enkrat pred mojim stanovanjem. Na veliko začudenje nas vseh je stala „Biba“ pred vrati; vsa preplašena se je tresla po celem telesu. Predstavlja si pa človek ne more Bibinega veselja, ko je zagledala znane obraze in bila zopet nekako „doma“.

Pričel v Celovcu, eno samo noč v tem stanovanju, nato nad kilometer daleč na razstavo, ponovno dež, ki je opral celovške ulice, nikakor ni bilo pričakovati, da bo pes s svojim vohom našel pot nazaj. Po štirih dneh pa je le zopet prišel in to ponoči.

Brez dvoma je pes iskal pot nazaj z vohom in moč te pasje posebnosti mora biti izredno velika. Pri danih okoliščinah so bili namreč sledovi komaj dani.

Gotovo se je gospodar oddahnil, ko je sprejel poročilo, da je „Biba“ na varnem.

Kako se bosta ob svidenju šele objemala pes in njegov gospodar? tj.

študentje, po vzoru Valentina Kaisera. Bodite dobri slovenski katoliški borci v črni slovenski Matjaževi vojski.“

„Gor na planine“, so zapeli študentje v slovo njemu, ki je ljubil svojo Peco kot svoj dom. S tem je bil tudi zaključen naš študentovski sestanek, veseli smo se razšli v zavesti, da se kmalu snidemo zopet pod sivo Peco.

BRNCA

Sedaj je pa že skrajni čas, da se tudi mi Brnani zopet oglasimo. Imamo sicer polne roke dela, toda postalo nas je že sram in ne gre drugače, kakor pa se vsesti in napisati nekaj vrstic. Sicer pa je imel naš ljubi list v zadnjih številkah itak dosti pisati. Mnogo si je prizadeval za reklamo za takozvano I. koroško razstavo. Mimogrede naj se še opravičujemo s tem, da tudi naš „tovariš“ Vestnik le zelo malo piše o Brnci. Mnogokrat pa marljivi dopisnik iz zgornje fare v „Tedniku“ tudi o nas kaj piše.

Mimogrede naj še omenimo koncert št. lenarškega cerkvenega zbora in prav posebno moramo naglasiti, da se točno zavedamo tega, da je to sad požrtvovalnosti zavedne Uštinove družine iz Korpč. Res, priden si, stari Uštin, brez tebe bi ne bilo tako. Mnogokrat si že moral seči v žep po kak šiling in plačevati saj en „firtelc“ ali več, da so tvoji pevci bili bolj dobre volje.

Dne 28. minulega meseca smo se udeležili pogreba Lamprechtove matere. Ganljivo je bilo videti kako so sosede gospodinje šle v parih in nosile vence in cvetje. Kaj takega se le redko kdaj vidi in to je bil viden dokaz, kako so rajno mater spoštovali. Res so bili taka, kakor so jih gosp. župnik opisali v nagrobnem nagovoru. Za vsakega človeka in ob vsakem času so imeli samo prijazno besedo bodisi doma v trafiki, ali na cesti ali na polju. Rajna pa so bili tudi zvesta ljubiteljica naše slovenske besede, igre in pesmi. Ni bilo prireditve, katero bi se rajna ne bili udeležili. Domači pevci so jim v slovo zapeli ob domu in grobu. Naj jim bo lahka naša zemlja, Bog pa bogat plačnik za njih vzorno življenje.

Ko obiščete Celovec, kupite šolske in damske torbice, nahrbtnike, denarnice, KOVČKE itd najugodnejše pri **Megenbart** Celovec-Klagenfurt, Villacherstraße 9 (pri prometnem stražniku)

siedelskega jezera, odlikuje se ta skupina tudi po barvitosti svojih narodnih noš.

Zastopnik koroških skavtov je deželni skavtski tajnik Leitl iz Celovca, ki je v svojem šotoru razstavil slike najlepših koroških krajev, med njimi slike iz Gospe Svete in Baškega jezera ter pogled na Košuto v Karavankah. Tirolska skupina je postavila leseno hišico v domačem slogu, ki so jo skavti drugih skupin opazovali z izrednim zanimanjem.

Ko smo šli naprej po taborišču, smo se zanimali seveda tudi za druge rase. Vidili smo Indijce v plavih turbanih, črnice od rjave pa do najtemnejše črne barve. Govoril sem z mladeniči iz Dahome, Togo itd. ter sem mogel pri tem ugotoviti njihovo izredno inteligentnost. Po veri so to katoličani, ki hodijo v tamkašnje mi-

Man sieht aus seiner Aktentaschen geheimnisvoll Herrn Meier naschen.

Herr Müller tut sehr überrascht und zeigt uns nicht, wovon er nascht.

Auch dieser Herr uns hier verhüllt, womit er seinen Gusto stillt.

Und das Geheimnis von den dreien sind „König“liche Bäckereien!

König
BACKPULVER
mit den Bilderrezepten

Slavenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Oddaje vsak dan od 14.30 do 15.00, ob sobotah od 9.00 do 9.30, ob nedeljah od 7.15 do 7.45, v torek in četrtek tudi od 18.30 do 18.55. — Poročila: Vsak dan (razen sobote in nedelje.)

- do 7.45, v torek in soboto tudi od 18.30 do 26. VIII.: Verski govor — Glasba.
- 27. VIII.: Iz svet. literature.
- 28. VIII.: Zdravnik. Zanimivosti. — Zvečer: Jezikovni paberki iz Koroške.
- 29. VIII.: Gospodinja in gospodar.
- 30. VIII.: Slovenski napravi.
- 31. VIII.: Sodobna vprašanja.
- 1. IX.: Iz slov. literature. Zvečer: Za razvedrilo ob koncu tedna.
- 2. IX.: Verski govor — glasba in petje.

NEW-YORK

(val 19, 25, 31, 49, 251 in 379 m)

Oddaje vsak dan ob 18.—18.15 in od 19.30 do 19.45 (samo val 379).

LJUBLJANA val 327,1 202,1 in 212,4 m

Oddaje vsak dan od 5.—7., od 12.—16. in od 18.—24. ure, ob nedeljah od 6.30.—24. ure. Gospodinjki nasveti v torek ob 6.15 in ob 15.50. — Kmetijski nasveti v nedeljo ob 16.50. — Kulturni pregled v četrtek ob 14.15. — Zanimivosti iz zdravstva in prirode v sredo ob 19.40 in petek ob 14.15. — Priveditelji slovenskih narodnih pesmi v petek ob 18.00.

- 24. VIII.: Ob 15.00, slov. narodne in umetne pesmi.
- 25. VIII.: ob 18.10, Skladbe slov. avtor.
- 26. VIII.: ob 16.00 Naši solisti in zbori ob 19.10 Kmečki trio.

„INSECTA“

zarnica za plinsko izhlapevanje avstr. in nemški patent uniči vsak mrčes, kakor muhe, molje, stenice itd. šil. 36.80

Glavno zastopstvo za Koroško

FRITZ SCHMIDT

Celovec - Klagenfurt, Lidmanskyygasse 29

KINO

Celovec - Klagenfurt
STADTTHEATER

Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

Od 24.—30. VIII. »Der schwarze Spiegel«

PRECHTL

Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.50

Do 23. VIII. »Der Sohn des Grafen

v Monte Christo«

Beljak - Villach

BAHNHOFLICHTSPIELE

Predstave ob 12., 14., 16., 18.15 in 20.50, ob nedeljah in praznikih tudi ob 10. uri. Od 24.—27. VIII. »Verrat des Surat Khan«
Od 28.—30. VIII. Die Farm der Besessenen

MALI OGLAS

Iščem gospoda Janeza Zajca, doma iz kraja Malo Globoko, p. Zagradec na Dolenjskem v Sloveniji. — Naj se javi na naslov: Svete Ciril, Henwell Cottages, FULWELL ENSTONE, Oxon (England).

Mizarski pomočnik z mojstrskim izpitom išče mesto, kjer bi bil v oporo mojstru. Sem popolnoma samostojen delavec, več vseh stavbenih in pohištvenih del ter tudi dela pri strojih. Prevzamem tudi vdovsko delavnico na doživetje ali drugačno odplačilo. — Ponudbe na upravo lista.

Dobra knjiga

ŠE VEDNO PO STARI CENI

Album Koroške	10 šilingov
Križ na gori (Ivan Cankar)	5.—
Rotija (Mauser)	3.—
Sin mrtvega (Mauser)	3.—
Prekleta kri (Mauser)	3.—
Čmokec poskokec (Bazilij)	3.—
Cela kolekcija stane	20 šilingov

Za inozemstvo stane cela kolekcija 2— U. S. A. dolarja

VELIKA SENZACIONALNA RAZPRODAJA

Mimi Koenigsee MODNA HIŠA

Celovec-Klagenfurt, Paradeisergasse 4, Tel. 35-90

Kupujemo

SUROVO ZLATO, SUROVO SREBRO
IN ZLAT TER SREBRN DENAR

Hoy

CELOVEC/KLAGENFURT
Heiligen Geistplatz 9 — Tel. 3468

NAKUPOVALNICA

tvrdke
DEGUSSA preje RÖSSLER
Dunaj/Wien VII

Ing. Leopold Wilfan

Oblastv. poobl. elektroinstalater za vsa elektroinstalacijska dela
IZVEDBA STRELOVODNIH NAPRAV

Sodno zapriseženi izvedenec

Celovec - Klagenfurt Theatergasse 4

Vdovec brez družine išče gospodinjvo v starosti od 50—58 let, ki je vajena kmečkega dela in je brez družine. — Oskrbovati bo treba kravo, dva prašiča in gospodinjstvo. — Zanesljiva oseba naj se oglasi pri upravi lista.

Koroška Slovenka želi spoznati delavnega fanta, 41—54 let, vdovci niso izvzeti. Resne dopise poslati upravi lista.

LETNE SRAJCE (svetle, stalne barve) v vseh modnih barvah . . . S 78.—

BELJAK-VILLACH

Bahnhofstraße 9

Kroj napravi moža!

la SILOLAK

in različni gradbeni material

FRANZ NAPOTNIK

železnina in barve, sredstva za varstvo rastlin, veletrgovina s stavbnim materialom

Celovec-Klagenfurt, Priesterhausg. 24, Tel. 34-47

Domača in inozemska bogata zaloga pnevmatik in gumijastih dušnic (Schläuche)

Avto hiša Kaposi & Co.

Celovec-Klagenfurt

Villacher Straße 51
Telefon 18-32

POLETNA RAZPRODAJA

od 16. do 30. avgusta 1951

Schappell & Co.

Globoko znižane cene razen tega še 10% popusta na vse blago

Najfinejše damsko in moško modno blago
Celovec - Klagenfurt
Obstplatz 1

ZA HLADNE VEČERE PULOVER IN JOPICA
originalni italijanski vzorci
Grüner
Celovec - Klagenfurt, Burggasse

URADNE OBJAVE

Zbornica obrtnega gospodarstva za Koroško
Odsek trgovina — Gremij za trgovino z živino

UVOZ ŽIVINE

Prihodnja seja upravne komisije: Sklada za promet z živino bo dne 24. avgusta 1951 ob 10. uri. Do te seje je mogoče vložiti ponudbe v zaprtem ovitku kakor doslej (glej zadnjo okrožnico z dne 9. avgusta 1951) do 23. avgusta t. l. do 12. ure v šestkratnem prepisu.

Zbornica obrtnega gospodarstva za Koroško
ZAKLJUČNI VAJENISKI IZPITI V JESENI 1951

Vsi vajenci v industriji, trgovini in gostinski obrti, katerih pogodbeno učna doba konča do 31. decembra 1951, se morajo prijaviti najkasneje do 15. septembra 1951 k zaključnemu vajeniškemu izpitu.

Predpisane prijave obrazce je mogoče dobiti pri vajeniškem referatu za Koroško, Celovec, Gabelsbergerstrasse 19, pritličje, soba št. 5. Izpitne prijave, ki morajo biti opremljene z vsemi prilogi, kakor je razvidno iz prijavnega obrazca, je treba vložiti pri vajeniškem referatu trgovske zbornice. Poročilo o dosedanjem delu je treba priložiti izpitni prijavi.

RAZNE VESTI

RAZSVETLJENO METEOROLOŠKO KAZALO

Na vrhu tridesetnadstropne palače v sredi New Yorka so postavili razsvetljeno vremensko kazalo, visoko okoli 45 m. Naprava obstoji iz kovinskega droga, na vrhu katerega je nekaka zvezda, obdana s 57 razsvetljenimi obročki; zvezda prikazuje vremenske napovedbe z različnimi barvami: zelena luč pomeni lepo vreme, stalna oranžna luč oblačno vreme, oranžni bliski dež in beli bliski sneg, krogi kažejo temperaturo; če moč svetlobe narašča od spodaj navzgor, pomeni to naraščanje temperature; če moč svetlobe pada, se temperatura manjša; če je luč stalna, je tudi toplota stalna.

PRESKOVANJE KOZMIČNIH ŽAR KOV

V Veliki Britaniji bodo začeli graditi aerostatski balon, ki bo dolg 60 metrov in ki ga bodo uporabili za raziskavanje kozmičnih žarkov. Skupina mednarodnih strokovnjakov izdeluje zdaj pod vodstvom Noblovega nagradjenca prof. Cecila Powella, v fizikalnem laboratoriju bristolke univerze načrte za poskuse, ki jih bodo napravili še letos. Poleti, ko bo verjetno balon dograjen, ga bodo spustili v višino 32.000 m, kjer bo ostal 48 ur, dokler se ne bo razpočil. V zraku bo balon avtomatično napravljaval posnetke na fotografske plošče, ki se bodo kasneje spustile na zemljo s padalom. Poseben kratkovalovni radijski oddajni aparat v balonu bo javljal potek stratosfernega potovanja. To bo največji aerostatski balon, kar so jih kdaj poslali v stratosfero.

FRANZ WALDNER

CELOVEC—KLAGENFURT
Karfreisstraße 4 — tel. 2042

Zaloga špecerijskega — kolonialnega blaga, maščob, kmetijskih pridelkov in krmil.

SCHAFWOLLENFABRIK

JOHANN PENKER

PUSARNITZ * KÄRNTEN

Izdelava vseh vrst fkanin iz ovčje volne, loden, odeje in preja iz čiste volne.

Originalni loden za noše, priporočen po koroškem uradu za domačo obrt.